Aº 1863. DONDERDAG 10 December. Nº 293.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is per drie maanden ƒ 6 voor Rotterdam, en ƒ 7 franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

BUREAU: Hoogstraat, Wijk 10, N.° 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels .... ƒ 1.—
Iedere regel meer .... - 0.20
Andere Advertentien per regel .... - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

ROTTERDAM 9 December.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden heeft de Minister van Marine ingezonden de rapporten van de commissie tot beproeving der pantserplaten, welke met de teekeningen aan den heer Wintgens verstrekt, in handen eener commissie zijn gesteld. De beraadslagingen over de artikelen van het budget van oorlog zijn aangevangen en ten einde gebragt.

Op art. 9 is een amendement van den heer Cool, strekkende om dat art. met ƒ 25,000 te verminderen, door den prijs van het ration brood op 8½ cent in plaats van 9 te bepalen, met 38 tegen 26 stemmen verworpen.

Op art. 22 zijn twee amendementen voorgesteld; dat van den heer van Heukelom, strekkende om de onderhoudskosten van de vestingen Bergen-op-Zoom, Maastricht en Breda van de begrooting af te voeren, werd, door den Minister met nadruk bestreden en als een blijk van gemis van vertrouwen aangemerkt, met 37 tegen 29 stemmen *verworpen*. Een ander amendement, dat van den heer de Poorter, strekkende om het artikel met ƒ 4000 te verminderen (zijnde de onderhoudskosten van Bergen-op-Zoom), werd met 35 tegen 31 stemmen mede verworpen. De begrooting in haar geheel in stemming gebragt, werd met 40 tegen 26 stemmen aangenomen. Morgen discussie over Hoofdstuk IX (Kolonien).

De tijding is ons gisteren per telegraaf geworden, dat de Duitsche Bond na talrijke aarzelingen en verdagingen met slechts eene geringe meerderheid het definitieve besluit had genomen betrekkelijk de Bondsexecutie in de Hertogdommen. Het is welligt niet overbodig hier te herinneren dat de vergadering moest kiezen tusschen het collectieve voorstel van Oostenrijk en Pruissen, waarbij op eene eenvoudige executie werd aangedrongen, en het voorstel der Duitsche Mogendheden van den tweeden rang, strekkende om aan te dringen op de militaire bezetting der Hertogdommen, tot zoo lang de quaestie van de troonsopvolging zou opgelost zijn. Het schijnt dus dat de invloed van Pruissen en Oostenrijk heeft gezegevierd.

De telegrafische tijding meldt ons tevens dat de federale troepen onmiddellijk bevel hadden gekregen om Holstein binnen te rukken. De toestand in het Noorden dreigt dus weldra zeer benard te zullen worden. L'Indépendance evenwel gelooft dat men nog niet direct zal gaan oorlog voeren, aangezien dit blad meent dat Denemarken zich niet door geweld zal verzetten tegen een maatregel, welken de Bondsdag wettig kan nemen. De executie moet men bovendien aanmerken als een maatregel om den Koning van Denemarken in zijne qualiteit van Souverein over de Hertogdommen te sommeren, om de beloften, door zijn voorganger afgelegd, na te leven.

Intusschen mag men niet uit oog verliezen dat Koning Christiaan eenmaal verklaarde dat hij de executie als een casus belli zou beschouwen. Men vleit zich evenwel dat de invloed van Engeland hem zal overhalen om, nu hij eenmaal het patent van 30 maart heeft ingetrokken, Duitschland te ontwapenen door ook de nieuwe constitutie voor Sleeswijk, welke eerst den 1 januarij 1864 zou in werking komen, in te trekken. Ging daarenboven het voorstel op, door Saksen Weimar en Saksen Meiningen gedaan, strekkende om de quaestie van erfopvolging door eene regtbank te laten beslissen, dan zou de mogelijkheid bestaan dat de meening van L'Indépendance zou bewaarheid worden, doch ontegenzeggelijk heeft de toestand heden een veel oorlogzuchtiger aanzien dan gisteren het geval was.

De Kölnische Zeitung spreekt van geruchten, welke te Berlijn zouden verspreid geweest zijn, als zou er in Kopenhagen een opstand uitgebarsten zijn, terwijl Oscar van Zweden als Koning zou zijn uitgeroepen. Voor alsnog hechten wij evenwel geen geloof aan deze mededeelingen.

Mag men geloof slaan aan hetgeen men uit Weenen meldt aan de Kölnische Zeitung, dan zou Aartshertog Maximiliaan, niettegenstaande het diepe en langdurige stilzwijgen dat over zijn definitief voornemen verspreid lag, zich toch de keuze der Mexikanen laten welgevallen. De drie schepen, waarmede het Hertogelijk echtpaar zich naar Mexico zal begeven, worden reeds in gereedheid gebragt.

Bij den Franschen Senaat kwam gisteren het ontwerp adres op de troonrede in. Voor den inhoud verwijzen wij naar onze Parijsche correspondentie.

Volgens berigten uit New-York van den 28 november, zouden de Zuidelijken, onder bevel van generaal Bragg, uiteengejaagd zijn. Generaal Meade is met zijne legerafdeeling der Unie den Rapidan gepasseerd, zonder dat hem eenigen tegenstand werd geboden. Op nieuw ziet men een veldslag tegemoet.

De jongste berigten uit Madagascar zijn zeer verward en bevestigen geenszins dat Koning Radama nog tot het rijk der levenden zou behooren. Volgens geruchten op het eiland Réunion verspreid, zou de Koningin-Weduwe in het huwelijk zijn getreden met haren eersten Minister, die evenwel kort daarna op haar bevel zou geworgd zijn.

BUITENLAND.

FRANKRIJK.

PARIJS 8 December.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Eindelijk is ook het antwoord van den Czaar aller Russen op de uitnoodiging ter deelneming aan het Congres bekend. Dit is gedagteekend 6/18 november, en het wordt achtervolgd door de brieven der Koningen van Saksen en Westphalen.

Het schijnt wel dat alle Souvereinen van Europa met elkander zijn afgesproken om identieke antwoorden aan onzen Keizer te rigten. Immers, alle kan men ze in hoofdzaak resumeren in de woorden „Ik neem uw voorstel aan, als de anderen het aannemen." Dat loopt dus in een cirkel; niemand heeft nog onvoorwaardelijk aangenomen, terwijl Groot Brittanje alleen de baan geopend heeft, door onvoorwaardelijk te weigeren. Zulk eene cathegorische weigering werkt in ieder geval meer uit dan de voorwaardelijke toetredingen.

Dat de Czaar slechts onder nadrukkelijk voorbehoud zou kunnen toetreden, was door ieder te voorzien; thans blijkt het daarenboven dat Z. M. vooraf de grondslagen naauwkeurig wenscht omschreven te zien, waarop de arbeid van het Congres zou berusten. Natuurlijk is het ideaal van den Keizer, een Congres, waarop ieder komt zonder vooringenomenheid, een voor goed mislukt plan.

Niemand gelooft hier dat de Keizerlijke Regering thans nog onderhandelingen denkt aan te knoopen om een programma vast te stellen voor eene gewone conferentie. Zulk een Congres kan wel het gevolg, doch nooit het voorbehoedmiddel van een oorlog zijn. Afgescheiden daarvan, beschouwt menigeen het Keizerlijk voorstel als een middel, dat te baat genomen werd om het Poolsche vraagstuk te doen vergeten, door het op te nemen in den meer uitgebreiden kring, die alle Europesche staatkundige belangen omvat.

Ook de gedachte aan een oorlog in de aanstaande lente begint naar den achtergrond te worden verschoven. De stelselmatige ontvolking van Polen door de Russische overheid heeft den opstand een ontzettenden slag toegebragt. Wèl blijkt nog uit de telegrammen dat de guerilla-oorlog wordt voortgezet, doch wanneer de geheele Natie tegen het voorjaar niet in opstand komt, is het niet waarschijnlijk dat Frankrijk nog in een oorlog zal worden betrokken.

Heden is in den Senaat het door den heer Troplong ontworpene adres van antwoord op de troonrede voorgelezen. Daar de heer de la Guéronnière senator is, heeft hij zijn dagblad La France er mede kunnen begunstigen, dit document het eerst openbaar te maken, zoo als dan ook geschied is in het heden avond verschenen nº. Het is slechts een lange weerklank van de troonrede. Daar de Keizer niets van Italië of Rome zeide, zwijgt ook het ontwerp hiervan. De slotparagraaf, die omstreeks het vierde deel beslaat, heeft betrekking op Polen en het Congres. Naauwelijks wordt melding gemaakt van Polen *zelf* en van de stem der menschelijkheid ten gunste van dat Land, waaraan Rusland wel gehoor mogt geven; daarentegen wordt het denkbeeld van een Congres zeer toegejuicht. Over de tractaten van 1815 „die hebben opgehouden te bestaan" wordt het stilzwijgen bewaard; zulk eene verklaring zou ongetwijfeld de conservatieve leden der vergadering verschrikt hebben, en daarom wordt er alleen gezegd dat „overal het evenwigt van 1814 en 1815 is verbroken."

De weigering van Engeland schijnt in het ontwerp-adres zeer luchtig opgenomen te worden, zoo als blijkt uit het slot:

„Groot-Brittanje heeft echter besloten zich te onthouden; zijne exceptionnele ligging is misschien oorzaak dat dit Rijk minder dan U. M. getroffen is over de gevaren van den status quo; maar de overige Regeringen kunnen, bij een verleden dat voor goed wegvalt, slechts winnen als er een geregelde toestand geboren wordt, die voor geene bedreiging of miskenning meer behoeft te vreezen. De volkeren zullen er ook bij winnen een tijdperk van overgang en overeenstemming in te treden. Wat ook gebeuren moge, het Land zal U. M. niet desavoueren, wanneer zij op de verantwoordelijkheid gewezen en de waarschuwing der wijsheid hebbende doen hooren, tot Europa zegt: Ik spreek uit naam van Frankrijk!"

Le Constitutionnel deelt heden morgen de staatkundige geloofsbelijdenis mede van den heer Picard, den mededinger van den heer Pelletan, in het 9de onder-kiesdistrict dezer hoofdstad. Dat stuk is in zeker opzigt naief, en de steller spreekt daarin over zijn patriotismus; hij verklaart dat niemand beter dan hij in staat is om den arbeid te vertegenwoordigen. Vermoedelijk is de heer Pelletan dan in zijne oogen beter geschikt om de luiheid te representeren!

Intusschen mag men niet onvermeld laten dat Le Constitutionnel zich in zoo verre betert, dat het blad den heer Pelletan zelf niet aanvalt, zoo als het vroeger den heer Thiers deed.

Sedert eenige dagen spreekt men er van, dat de Regering het plan zou hebben om de voorafgaande magtiging, welke dagbladen thans behoeven tot het mededeelen van stukken, op te heffen.

Dat zou een waarlijk vrijzinnige maatregel zijn, maar het klinkt zeker zonderling, van eene verzachting der drukpers-wetgeving te hooren gewagen, juist op een oogenblik dat in den jongsten tijd de waarschuwingen, communiqués en opheffingen als een stortregen over de bladen nedervallen.

— De Zwitsersche Bondsvergadering werd gisteren geopend. In den Volksraad noemde de president Stockmar gedeeltelijke wijzigingen der Bonds-Constitutie wenschenswaardig. In den Stendenraad uitte de president Häberlin de hoop, dat de bevrediging van Europa, die de grondslag van het grootsche denkbeeld van een vredes-congres uitmaakt, daardoor bereikt moge worden, dat de gezindheden, in het uitnoodigingsschrijven en de antwoorden daarop vervat, algemeene medewerking ondervinden.

— Uit Konstantinopel wordt via Messina medegedeeld, dat de maritieme uitrustingen aldaar nog steeds worden voortgezet en dezer dagen op nieuw last is gegeven tot den aanbouw van acht oorlogskorvetten.

— Blijkens een telegram uit Turijn van heden, vermeldt de Stampa, dat de gedelegeerden uit Corfu naar Athene zijn vertrokken om bij Koning George te protesteren tegen het slechten der vestingwerken.

— Volgens berigten uit Napels van 5 dezer, hebben aldaar zamenscholingen voor een beeld der H. Maagd plaats gehad, ten gevolge waarvan de overheid bevel heeft gegeven om zoodanige beelden van de openbare straat weg te nemen en in de kerken te plaatsen. Deze order is onmiddellijk zonder verderen tegenstand ten uitvoer gebragt.

Mede wordt uit Napels gemeld, dat er onder de jonge lieden eene toenemende gisting heerscht, sedert de openbaarmaking van Garibaldi's laatsten brief, waarin hij spreekt van het wenschelijke eener beschikking over een millioen geweren.

— Tijdingen, onder dezelfde dagteekening uit Rome ontvangen, melden dat de Koning van Beijeren, uit hoofde van den tegenwoordigen politieken toestand, afgezien heeft van het voornemen om den winter te Rome door te brengen en den volgenden maandag de terugreis naar Munchen zou aannemen.

Twee leden van het Annamatische gezantschap, met den bevelhebber van het Spaansch fregat, waren bij den Paus ten gehoore geweest. Naar men verneemt hebben zij aldaar de verzekering gegeven, dat sedert het in werking treden van het Fransch tractaat bepaaldelijk aan alle vervolging tegen de Christenen in Cochin-China een eind is gemaakt.

— Op Malta verwacht men het Engelsche eskader terug, hetwelk onlangs, met achterlating van slechts twee schepen, van daar naar de Grieksche wateren onder zeil was gegaan.

— In berigten uit Britsch-Indië wordt melding gemaakt van verschillende gevechten, die aan de Noordelijke grenzen tusschen de Engelschen en Indianen hebben plaats gehad. Bij een dier ontmoetingen verloren de Engelschen twee officieren en 22 manschappen. Het verlies der Indianen (korpsen der vereenigde bergbewoners) was intusschen veel aanzienlijker, terwijl deze hierbij ten laatste door de Engelschen zijn teruggeslagen.

DUITSCHLAND.

Berlijn 8 *december*. — De afgevaardigde Waldeck deelde heden zijne reeds aangekondigde interpellatie mede, strekkende om te weten of het oproepen der reserves naar den maatstaf der nog niet wettig goedgekeurde leger-reorganisatie, van het Staatsministerie, dan wel van den Minister van oorlog is uitgegaan, en of de Regering tot het intrekken van dat besluit geneigd is.

— Volgens de Ostsee-Zeitung heeft de Deensche Regering het aanzienlijk bedrag (omstreeks 22 millioen Pruissische thalers), dat zij voor den afkoop van den Sond-tol heeft ontvangen, grootendeels besteed om Kopenhagen van de zeezijde te versterken, waar zeer sterke forten op uiterst kunstig aangebragte eilandjes zijn gevestigd. De finantien van Denemarken zijn echter daardoor weder in minder gunstigen toestand, getuige de nieuwe leening. Het is intusschen opmerkelijk dat deze ontzagchelijke versterking der stad weinig of niets zal kunnen afdoen tegen den aanval van eene groote Zeemogendheid, die eene landing van troepen kan bewerkstelligen, daar de stad van de landzijde zoo goed als geheel open is, doordien zij langzamerhand verre buiten de middeneeuwsche wallen werd uitgebouwd.

Frankfort 7 *december*. — Zoo als per telegraaf is medegedeeld, heeft de Bondsdag met eene kleine meerderheid tot de Bondsexecutie besloten. Zeer lang bleef het onzeker naar welke zijde de schaal zou overslaan, immers het hing van slechts éène stem af, die van Mecklenburg namelijk, welke zich in het beslissend oogenblik voor de executie verklaarde, want Wurtemberg, dat zich zijne keuze nog had voorbehouden, vestigde die ten slotte op de bezetting. Het voorstel der commissie bleef in de minderheid, dat der twee groote Mogendheden zegevierde met 8 tegen 7 stemmen, van de 16 die de engere Bondsraad had uit te brengen. Luxemburg onthield zich bij het tweede voorstel aan de stemming, als zonder instructie zijnde. De Bonds-executie volgt dus nu zonder uitstel, of althans kort na eene vormelijke aanzegging daarvan.

In diezelfde zitting sloeg de commissie ook nog het gevolg geven aan de uitnoodiging van Keizer Napoleon, tot deelneming aan een Congres, voor, en wel door eene gezamenlijke vertegenwoordiging van den Bond, maar het besluit daarop is nog niet genomen.

— Het hier gevestigd werfbureau voor Sleeswijk-Holstein maakt weinig opgang, en zal denkelijk geen belangrijk resultaat opleveren, niet omdat het aan belangstelling en goeden wil ontbreekt, maar omdat men meer en meer begint in te zien dat met vrijscharen een geregelde oorlog, tegen een wel klein maar altijd zeer goed georganiseerd leger, niet gevoerd kan worden, en men derhalve goed en bloed geheel nutteloos ten offer zou brengen.

Weenen 6 *december*. — Naardien de Keizerin weder in gezegende omstandigheden verkeert, is het zeer twijfelachtig of zij den Keizer wel op zijne reis naar Hongarije vergezellen zal, tot welke reis nu stellig besloten moet zijn.

— De Grootvorst Konstantijn heeft zich uiterst voldaan betoond over de wijze, op welke hij en zijne Familie, gedurende hun tiendaagsch verblijf alhier, door het Keizerlijk Hof zijn ontvangen, en men verzekert dat die Broeder des Keizers van Rusland, met welken laatsten gezegd wordt dat Keizer Frans Jozef in het volgend voorjaar eene bijeenkomst te Warschau houden zal, zijne vroegere zienswijze ten opzigte van Oostenrijk aanmerkelijk en gunstig heeft gewijzigd.

— De drie schepen, met welke de Aartshertog Maximiliaan, zijne Gemalin en hun talrijk gevolg, in februarij of maart naar Mexico reizen, worden reeds in gereedheid gebragt en op de prachtigste wijze ingerigt, zoodat het plan tot aanvaarding der Mexikaansche Keizerskroon geenszins opgegeven schijnt te zijn.

Per Telegraaf.

Parijs 9 December.

De Moniteur maakt heden ook de antwoorden der Koningen van België, Italië en de Nederlanden op den Keizerlijken uitnoodigingsbrief, openbaar.

Hetzelfde blad zegt, dat eene betreurenswaardige polemiek is ontstaan, ter zake der werkzaamheden aan de doorgraving van het Kanaal van Suez. — Niet tevreden met de onderneming te bestrijden, waarin Fransche belangen zijn betrokken, hebben sommige bladen trachten diets te maken, dat zij daardoor de meening der Regering uitdrukten. De Regering ontkent dit ten stelligste.

Het officiële blad bevat verder verschillende bevorderingen en benoemingen bij de land- en zeemagt.

Le Constitutionnel zegt gemagtigd te zijn, de geruchten over de vervanging van den prefect van politie tegen te spreken.

Berlijn 9 December.

In de zitting van het Huis der Afgevaardigen heeft de Minister van finantien een wetsontwerp ingediend, tot het aangaan eener leening van 12 millioen, ten behoeve van buitengewone militaire maatregelen ter zake Sleeswijk-Holstein. De Minister wenschte dat de beraadslaging daarover spoedig moge gehouden worden.

Hamburg 9 December.

De Stenden van Lauenburg hebben in hunne vergadering van gisteren Koning Christiaan IX tot hunnen wettigen Hertog verklaard, handhavende tevens de vereeniging met Denemarken en aannemende het dynastieke tractaat van 1852.

Breslau 9 December.

Het dagblad van Breslau meldt dat het hoofdstation van den spoorweg naar Warschau door troepen omsingeld is; dat twintig beambten in hechtenis genomen en naar de citadel gevoerd zijn.

Stockholm 9 December.

De Rijksdag is gisteren gesloten. In de sluitingsrede wordt gezegd, dat onze belangen nog niet onmiddellijk bedreigd worden, maar dat wij, in verband met het behoud des vredes en met het Volkenregt in Europa, nog een levendig aandeel moeten nemen in de bezorgdheid over gevaren, die Denemarkens Volk en Koning bedreigen.

Londen 9 December.

Koffij prijshoudend; Plant. Ceylon 72 a 86/ naar kwal. **Thee** met tragen handel. **Suiker** met meer vraag; 10,000 z. Manilla tot 39/6 verkocht. **Rijst** nominaal. **Jute** £ 10 a 20 lager. **Olien.** Raap- £ 38.6/; Patent- £ 41.6/; Lijn- £ 36; Petroleum 23½ a 24. **Talk** in loco 41/; Nov./Dec. 41/. Schotsch **IJzer** 64/.

Liverpool 9 December.

Katoen. Heden zijn 5000 b. afgedaan.

LONDEN 9 December.

Gecons. Dec. 3 pc. 91½. Rusl. 1862 5 pc. 88¾. Spanje 2 pc. 47⅜; dito Pass. 33½; dito Cert.-Coup. 13½. Turksche Binnenl. 46. Mexico 3 pc. 33. Gren. Uitg. 8⅛. Grieken 1824 5 pc. 25¾; dito Coup. 11½. Illin. Shares 76; dito Bonds 72. Wissel 3/m. Amst. 12.01; dito Parijs 25.80; dito Hamburg —; dito St. Petersburg 32.

PARIJS 9 December.

Fransche 3 pc. 67.30; dito 4½ pc. 95.30; Cred. Mob. 1053. Fr. Oostenr. Spoorw. 397; Russ. dito 410. Spanje 3 pc. 51½; dito 2 pc. 47. Italië 71.60.

ANTWERPEN 9 December.

België 4½ pc. 99; dito 2½ pc. —. Oostenr., Metall. 5 pc. 60½; dito Nat. 65¾; dito Crediet Actien 404.

BERLIJN 9 December.

Pruissen 4½ pc. —. Oostenr. Metall. 5 pc. 62⅜; dito Nation. 67¾.

WEENEN 9 December.

Metall. 5 pc. 74.20; dito Nation. 5 pc. 80.90. Bank-Actien 792; Crediet-Actien 186.70. Loten 1860 —.—, Fr. Oost. Spoorw. —. Nieuwe Lombarden —. Wissel Londen 119.

FRANKFORT 9 December.

Oostenrijk Metall. 5 pc. 59¾; dito Nation. 5 pc. 65⅞; dito Loten 1860 77½. Wissel Weenen 97.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 9 December.

In het bij dit N.° behoorend **BIJVOEGSEL** *is opgenomen het uitvoerig* **Verslag** *der heden gehouden* **Zitting** *van de* **Tweede Kamer der Staten-Generaal**, *benevens de* **Brief** *van den* **Minister van Kolonien**, *met* **inlichtingen** *op het* **adres** *van den heer* **Stieltjes**, *enz.*

Wij vernemen dat binnen eenige dagen aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal eene petitie zal worden ingeleverd door den Franschen leverancier, die mede gedongen heeft naar de levering van de pantserplaten voor onze oorlogschepen, waarbij een nieuw onderzoek omtrent de plaats hebbende keuring van die platen zal worden verzocht. (A. C.)

In de zitting van gisteren, van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, verklaarde de Minister van Oorlog, dat de beruchte circulaire omtrent het schrijven door officieren door hem was uitgevaardigd op last van den Koning, als bekleed met het oppergezag over het leger; de Min. voegde er bij, dat ook wanneer de Koning zijne tevredenheid betuigde, dit op dezelfde wijze zou geschieden. De Min. vergat evenwel, welken indruk de circulaire gemaakt had, een indruk, die wel vooraf was te voorzien. Ook schijnt de Minister, wanneer hij verklaart dat die circulaire geen bevel, maar slechts eene waarschuwing bevat, niet zoo juist meer te weten hoe die waarschuwing is toegepast; hoe bij voorbeeld, een kapitein, die niet in openbaar geschrift, maar in eene geschreven memorie, zijne zienswijze

aan den Minister mededeelende over de inrigting der raden van onderzoek, eene loftuiting kreeg over zijne juiste en heldere opmerkingen, maar tevens eene ernstige vermaning over dat bespreken van instellingen van het krijgswezen, waarin eene kritiek van een inferieur over een superieur lag opgesloten. Als eene waarschuwing zoo wordt toegepast, — om van andere toepassing niet te spreken — zien wij het groote verschil daarvan met een verbod, niet in. (A. C.)

Wij vernemen nader dat de voor de oprigting der Amsterdamsche Kanaal-Maatschappij benoodigde gelden verstrekt zijn door middel van „The London and Buenos-Ayres-Bank.

De leiding der werkzaamheden zal aan Engelsche ingenieurs worden toevertrouwd.

Naar men verneemt is de heer v. L. te Arnhem thans gedagvaard voor den regter-commissaris, ter zake van een artikel in het dagblad de Noordbrabander, gerigt tegen den officier van justitie te 's Hertogenbosch. (A. C.)

De stoomboot Vectis, overbrengende de paketten van Calcutta, China en Australië (Eng. mail), is des namiddags van den 5 dezer van Alexandrië vertrokken en kan omtrent den 11den te Marseille worden verwacht.

Ooltgensplaat 7 *december*. — De 17de november ll. de gedenkdag van Neêrlands verlossing, verwekte ook in deze gemeente algemeene sympathie. Nationale en Oranjevlaggen wapperden van de huizen der ingezetenen; den leerlingen der beide scholen werd door het Gemeentebestuur op eene onbekrompene wijze een waar kinderfeest bereid, en des avonds zag men de woningen der burgers van binnen verlicht, terwijl door het afsteken van vuurwerk het genoegen van den avond werd verhoogd.

Den vierden december daaropvolgende vierde Ooltgensplaat op nieuw een feest. En geen wonder; want, volgens de getuigenis der ouden van dagen in deze gemeente, werd zij vóór vijftig jaren op dien dag van de Franschen verlost, en wel door het innemen van het fort Duquesne, thans Prins Frederik genoemd, welke dappere daad door een twintigtal Plaatsche inwoners werd verrigt, die den Franschen generaal Rostolland met 26 der zijnen gevangen hadden genomen. Tot regeling der feestelijkheden had een viertal personen zich tot eene feestcommissie gevormd. Door milde bijdragen werd zij dan ook in staat gesteld den 4den decemberdag luisterrijk te herdenken. Des morgens ten 9 ure had er eene allegorische voorstelling plaats van de inneming van het fort Prins Frederik. De Fransche krijgsgevangenen werden onder het gejuich des volks het dorp binnengeleid. Een groot aantal burgers, van vlaggen en vaandels voorzien, trok in behoorlijke orde, onder feestgezang en vreugdegejuich, het dorp door, en bragt den heer burgemeester, mr. D. van Weel, eene aubade. Des namiddags ten 2 ure hadden er volksvermakelijkheden plaats, die de talrijke schare van toeschouwers veel stof tot opgeruimdheid en vrolijkheid gaven. Ten half vier ure vereenigde zich een honderdtal burgers voor het weeshuis en geleidden de weeskinderen, die op dezen dag feestelijk werden onthaald, onder het zingen van vierstemmige liederen, door het dorp. Ten vijf ure des avonds aanschouwde men eene prachtige illuminatie. Dwars over de breede Voorstraat was onder anderen een aantal ijzerdraden gespannen, waaraan een duizendtal lampions hingen, wier licht den nacht als in een dag herschiep. Ook het Raadhuis en de huizen der ingezetenen waren smaakvol geïllumineerd. Aan de woning van den heer A. van Weel Dz., lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, telde men zeshonderd lampions, welke op zoodanige wijze waren gerangschikt, dat men meende zich te 's Gravenhage op het Noordeinde te bevinden. Ten 7 ure werd den heer Burgemeester door het onlangs opgerigte zanggezelschap eene serenade gebragt, welke, bij fakkellicht en Bengaalsch vuur, het oor streelde en het oog boeide. Zijn edel achtb. hield eene schoone en treffende aanspraak ten aanhoore der bij deze plegtigheid tegenwoordige menigte. Hij betuigde zijne tevredenheid aan de commissie over den genotvollen dag, welken zij hem schonk, bedankte de zangers voor de eer hem aangedaan, en sprak tot de burgerij woorden, die getuigden van zijne liefde voor het Vaderland en Oranje. Daarna werd ook eene serenade gebragt aan den heer L. M. van Putten, die deze hulde ontving als zoon van den man, welke, als toenmalige Maire dezer gemeente, zich door moed en vaderlandsliefde had onderscheiden, en daarom tot belooning door Z. M. den Koning met eene medaille werd begiftigd. Ten 9 ure verhoogde het afsteken van prachtig vuurwerk den luister en het genot van den avond. Het feest duurde tot laat in den nacht, maar liep in de beste orde af. Overal zag men vergenoegde gezigten; nergens werd de vreugde door twist verstoord. Rijken en armen, aanzienlijken en geringen waren als met éénen geest bezield en beschouwden elkander als broeders en zusters. Aan verschil van stand en betrekking werd niet gedacht. Voorwaar, dien vreugdevollen dag zal Ooltgensplaat zich lang herinneren als de dag, die bewezen heeft dat liefde en eensgezindheid de harten zijner inwoners bestuurt, en dat de spreuk „Eendragt maakt magt" door hen regt wordt begrepen.

's Gravenhage 9 *december*. — Z. M. de Koning heeft heden morgen in een plegtig gehoor ontvangen eene deputatie uit den Gemeenteraad van Utrecht, bestaande uit de heeren burgemeester Kien, baron van Boetselaer, van Pabst, E. W. Kol, de Heus, A. S. van Hengelaar, S. P. Koenen, de Muralt, jhr. L. Six, van Dielen, W. R. Boer en de Graaf, welke deputatie aan Z. M. de gehechtheid en gelukwenschen heeft overgebragt ter herinnering aan het 50jarig feest van Neêrlands onafhankelijkheid, en die tevens aan Z. M. een prachtig album heeft aangeboden.

Scheveningen 9 *december*. — Gisteren had men alhier het berigt ontvangen dat eene visscherschuit, waarvan men de teekens niet kon onderscheiden, en de lijken van vier visschers bij Egmond waren aangespoeld. De heer A. Vrolijk, reeder alhier, begaf zich gisteren onmiddellijk daarhenen.

Heden namiddag is van hem per telegraaf de hoogst treurige tijding ontvangen, dat werkelijk het wrak van de pink de Vrouw Kniertje, toebehoorende aan de wed. G. Hoogenraad, aldaar op het strand ligt, en dat de vier lijken behooren tot de equipage, waaronder de stuurman G. Vrolijk. De heer L. de Jager en leden der familie zijn terstond naar Egmond vertrokken, om de visschers op morgen de laatste eer te helpen bewijzen. De wed. G. Hoogenraad heeft door het verlies van hare schuit alles verloren.

Men heeft vrees dat Scheveningen nog meer onheilen heeft getroffen, — althans er wordt verhaald, dat niet minder dan vijf spillen op het strand zijn aangespoeld, waarvan er twee zouden afkomstig zijn van Scheveningsche en drie van Katwijksche schuiten.

Oostburg 7 *december*. — Sinds den dood van den vorigen ijker, tot groot ongerief van de inwoners dezer streken, is de betrekking van ijker alhier tijdelijk opgeheven en de waarneming er van voorloopig opgedragen aan den ijker te Hulst; niettegenstaande door de Regering eenige maatregelen zijn genomen om in het ongerief te gemoet te komen, blijven de inwoners dezer streken er nog steeds onder gedrukt. Thans schijnt men te mogen hopen, dat de Regering eindelijk aan de herhaaldelijk ingediende verzoeken van de ingezetenen en de Gedeputeerde Staten zal te gemoet komen, immers men wil, dat de tegenwoordige ijker te Hulst naar Groningen zal verplaatst worden. Te wenschen is het, dat de Regering alsdan, behalve een ijker te Hulst, even als vroeger, ook een ijker te Oostburg zal vestigen, te meer omdat, zoo als in het jaarverslag der prov. Zeeland van Gedep. Staten ook is aangetoond, dat de schatkist er niet noemenswaardig door zal lijden en de inwoners alhier er door gedrukt worden.

's Hertogenbosch 7 *december*. — De heden alhier gehouden laatste najaarsmarkt van paarden, runderen, varkens en ander vee, van wit en graauw linnen en pellen, werd zeer druk bezocht. Vooral de aanvoer van runderen was groot. De handel in vee, bepaaldelijk in vet vee, was levendig; daarvoor werden hooge prijzen besteed en werd veel voor vreemde rekening aangekocht. Goede paarden gingen tegen hooge prijzen vlug van de hand. Vette varkens en biggen, waarvan er ongeveer 1000 ter markt waren, waren zeer gewild, en daarvoor werden mede goede prijzen bedongen.

Enschedé 7 *december*. — In den omtrek dezer gemeente houden zich eenige heeren onledig met het doen van opmetingen, naar men zegt, ten behoeve van een spoorweg, die van hier over Ahaus, Coesveld enz. op Wesel zou loopen.

Konink. en Ministeriële Besluiten enz.

Z. M. heeft den kapitein-luitenant ter zee J. P. G. Muller, kommandant van Zr. Ms. stoomschip Amsterdam, benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

Door Z. M. zijn met januarij benoemd tot scheepsklerken bij de Nederl. zeemagt: H. M. van der Horst, H. C. D. van de Ven, M. C. Hasenberg, W. H. Klaassen, J. C. Kluit. B. Janse, P. Gallas, J. A. Sonnenberg, J. A. Torré en A. Vermeulen.

De audientie van den Minister van Binnenlandsche Zaken zal op zaturdag 12 dezer niet plaats hebben.

Marine en Leger.

Naar aanleiding van Zr. Ms. besluit van 8 dezer, wordt 1°, de luit. ter zee 1ste kl., jhr. J. C. H. Clifford Kocq van Breugel, met 20 dezer eervol ontheven van het tijdelijk bevel over Zr. Ms. transportschip de Heldin, en het bevel opgedragen aan den kapit.-luit. ter zee P. W. Stort; 2°, de luit. ter zee 1ste kl. G. Lambert, kommanderende Zr. Ms. stoomschip Cycloop, eervol ontheven van het bevel over dien bodem, en dat bevel met 1 januarij e. k. opgedragen aan den luit. ter zee 1ste kl. W. K. van Gennep.

— Men verneemt dat in mei van het volgende jaar de onderstaande garnizoensverwisselingen zullen plaats hebben:

2de regement inf.: de staf en het 1ste bat. van Vlissingen naar Maastricht, het 2de bat. van Vlissingen naar Venlo, het 3de bat. van Neuzen naar Maastricht, het 4de bat. van Veere, Breskens, Sluis en Middelburg naar Maastricht. Het depôt van Middelburg naar Maastricht. De te Veere vereenigde tirailleur-comp. van gemeld regem. volgen de bestemming hunner bataillons.

3de regement inf.: de staf, het depôt en het 3de bat. van Maastricht naar Bergen-op-Zoom, het 1ste bat. van Maastricht naar Breda, het 2de bat. van Maastricht naar Gorinchem, het 4de bat. van Venlo naar Breda.

4de regement inf.: het 3de bat. van Woerden naar Gouda en het 4de bat. van Gouda naar Woerden.

5de regement inf.: eene linie-comp. van het 4de bat. van Geertruidenberg naar Willemstad.

6de regement inf.: de staf en het 1ste bat. van Breda naar Vlissingen doch de tirailleur-comp. van dat bat. naar Sluis, het 2de bat., twee linie- en de tirailleur-comp. van Breda naar Veere, de twee overige linie-compagnien van Breda naar Middelburg, het 3de bat. van Bergen-op-Zoom naar Vlissingen, doch de tirailleur-comp. naar Veere; het 4de bat. en depôt van Bergen-op-Zoom naar Vlissingen.

8ste regement inf.: de tirailleur-comp. van het 1ste bat. van Leeuwarden naar Assen, de tirailleur comp. van het 2de bat. van Delfzijl naar Groningen, eene linie-comp. van het 2de bat. van Groningen naar Delfzijl, de tirailleur-comp. van het 3de bat. van Assen naar Leeuwarden, de staf en linie-compagnien van het 4de bat. van Groningen naar Leeuwarden.

4de regement dragonders: het 1ste en 2de escadron van 's Bosch naar Zutphen, het 3de en 4de escadron van Zutphen naar 's Bosch.

Regement veld-artillerie: de 5de comp. van 's Gravenhage naar Leyden.

3de regement vesting-artillerie: de 2de en 3de comp. van Maastricht naar Nijmegen, de 4de en 5de comp. van Nijmegen naar Maastricht.

Regement rijdende artillerie: de 4de comp. van Arnhem naar 's Gravenhage.

Regtszaken.

Bij arresten van den Hoogen Raad van heden zijn *verworpen* de beroepen in cassatie van H. de Groot en H. Visser, tegen arresten van het Hof in Zuid-Holland; J. Leideke en G. B. Moleman, tegen arresten van het Hof in Noord-Holland. Voorts heeft de Raad uitspraak gedaan op het beroep van M. G. Muller, door het Hof in Utrecht wegens valschheid en het gebruik maken van valsche stukken, veroordeeld tot eene tuchthuisstraf van vijf jaren en eene geldboete van *f* 1500. De Raad heeft dat arrest vernietigd, doch alleen voor wat de opgelegde geldboete betreft, en den requirant veroordeeld in vier geldboeten, ieder van *f* 50.

Vervolgens is bij den Raad behandeld de voorziening in cassatie van D. M. C. Willeken, door het Hof in Zuid-Holland veroordeeld tot eene gevangenisstraf van drie maanden, wegens het zonder opzet doen ontstaan van gevaar voor een spoortrein, door op een fluitje een sein te geven, gelijk aan dat wat de conducteurs tot vertrek van den trein geven. Advocaat-generaal Karseboom heeft geconcludeerd tot verwerping. Uitspraak 22 dezer.

Hierna is behandeld het beroep van H. Broenlans, door het Hof in Gelderland veroordeeld tot eene tuchthuisstraf van 7 jaren wegens verschillende diefstallen. Adv.-gen. Karseboom heeft geconcludeerd tot verwerping. Uitspraak 16 december.

Kerk- en Schoolnieuws.

Bedankt voor het beroep naar Wolfaartsdijk door ds. W. Kraaijenbelt, pred. te Scheveningen.

— De Synodale commissie der Ned. Herv. Kerk heeft de beroeping van ds. R. P. Reddingius, pred. te Zweelo, naar Niekerk en Vliedorp, gedaan door het prov. kerkbestuur, na overweging der ingekomen stukken, goedgekeurd, daar uit de stukken bleek, dat in 1858 het classicaal bestuur, bij vertraging des kerkeraads, teregt in diens plaats was opgetreden en een viertal aan het prov. kerkbestuur ter electie en beroeping had aangeboden, en de interimistische procedure voor het collatie-regt, eerst in dit jaar geëindigd, die handeling des bestuurs niet krachteloos gemaakt had, noch het prov. kerkbestuur onbevoegd om de beroeping te doen.

Necrologie.

Ons Nationaal tooneel leed dezer dagen een gevoelig verlies door het afsterven van den heer C. G. Metsch, laatstelijk aan den grooten schouwburg te Amsterdam verbonden. Voor onderwijzer opgeleid, en aanvankelijk ook als zoodanig op eene aldaar gevestigde school in betrekking, besloot hij echter, door kunstliefde gedreven, van bestemming te veranderen, en zich aan het tooneel te wijden. In 1847 debuteerde hij met goeden uitslag op den grooten schouwburg, destijds onder directie van de heeren Westerman en de Vries, werd geëngageerd, en zijn goede aanleg, gepaard aan ijver en studie, deed hem alras een eervolle plaats onder zijne kunstbroeders innemen. Natuurlijkheid en waarheid kenmerkten zijn spel; aan overdrijving of effectbejag maakte hij zich niet schuldig, en in de opvatting zijner rollen gaf hij steeds blijk van een helder inzigt, terwijl hij tot de weinigen behoorde die los en goed Hollandsch sprak, even ver van de platte volkstaal als van de boekentaal verwijderd. Hij bleef aan den grooten schouwburg onafgebroken verbonden, tot dat een deel van het gezelschap dien met den toenmaligen directeur de Vries verliet; hij nam wakker en ijverig deel aan hun campagne in de zaal Frascati, begaf zich vervolgens mede naar Rotterdam en bleef daar geëngageerd tot dit saizoen, als wanneer hij besloot weder te Amsterdam op te treden. Hij had den ouderdom van 38 jaren bereikt.

Ongelukken, Misdrijven enz.

Als een vervolg op hetgeen omtrent den jongsten storm in de Staats-Courant van gisteren voorkwam, kan nog het volgende dienen:

Zuid-Holland. Aan de Rijkswerken in het arrondissement Gorinchem is beduidende schade.

Aan de Dalemsche overlaten is een groot deel der bovenlaag van de pakbermen langs het Wijdschild weggeslagen.

Drie grondschouwen, bij het stoombaggervaartuig voor de Nieuwe Merwede behoorende, sloegen van hunne ankers. Twee dier vaartuigen zijn later in den polder „het Waardje" gevonden; bij gewoon hoog water zullen ze 120 el over weiland en door griendhout vervoerd moeten worden alvorens weder in vlot water te komen.

De derde grondschouw is op de kruin van de Rijkskade langs den linker oever van de Nieuwe Merwede gevonden.

— Uit Katwijk is de treurige tijding ontvangen dat te Egmond aan Zee de romp van de bomschuit Vrouw Neeltje, gevoerd door Jacob van Beelen en behoorende aan den reeder Schaddee van Doorn, ten onderste boven op het strand is gedreven. De bemanning bestond uit 8 personen, waarvan 6 gehuwd. Gisteren morgen is van denzelfden reeder eene schuit zonder mast en touwwerk bij Katwijk aangezet. Aan het gat van Texel (het Mars-diep) ligt eene bomschuit ten onderste boven, waaromtrent men in het onzekere is of zij te Katwijk of te Scheveningen te huis behoort. Nog liggen er benoorden Zandvoort twee schuiten van Katwijk met eene goede vangst steurharing verwaaid, doch voor het grootste gedeelte van want en tuig beroofd. Daar het getal afwezige schuiten 36 bedraagt, vreest men dat de droevige berigten hierbij niet zullen blijven. Allerlei scheepsvoorwerpen, wrakhout en gezaagde deelen worden langs het strand opgemerkt. De zandverstuivingen waren ll. donderdag langs de kust geweldig; de duinen hebben ook thans aanmerkelijk geleden. De storm van het W. naar het N.W., derhalve op onze kust, weldra in een orkaan overgaande, heeft allerwege groote schade gedaan en was heviger dan de Pinksterstorm van 1860.

— Den 4 dezer des avonds kwam een meisje te Oude Schild bij eene weduwe in den winkel petroleum halen, en werd door haar verzocht om met een lampje bij te lichten. Hieraan voldoende, vatte de petroleum vlam en wel met zulk eene hevigheid, dat het meisje, de winkelierster, hare moeder en een klein kind belangrijke brandwonden kregen en men moeite had om den reeds ontstanen brand in het huis te blusschen. Het meisje en het kleine kind verkeeren in een zeer beklagenswaardigen toestand. De oorzaak der spoedige ontbranding van de petroleum wordt toegeschreven aan de slechte qualiteit, dewijl reeds vroeger aan den Burg door die zelfde partij petroleum brand was ontstaan.

— Een verschrikkelijk ongeluk heeft te Boornbergum plaats gehad. De praamschipper Uilke Bonnes Altena en zijn zoon, die donderdag met hun vaartuig van Stinebartenmeer naar buiten zochten te komen, schijnen zich, door koude bevangen, te veel in het vooronder te hebben opgesloten, ten gevolge waarvan zij waarschijnlijk door kolendamp zijn gestikt. Althans vrijdag morgen vond men de praam tot in de Maden gedreven en beide personen levenloos.

Kunstnieuws.

Wij vestigen gaarne de aandacht op de **Tweede Quartet-Soirée**, morgen (Donderdag) avond in den foyer van den Grooten Schouwburg, te geven door de heeren Rappoldi, Schnitzler, Paulus en Verhey. Het programma is zamengesteld, behalve uit een Quartet van Haydn en een Quintet van Mozart, uit eene compositie in manuscript van den zoo verdienstelijken medewerker den heer Rappoldi.

Het is te verwachten dat de beminnaren van degelijke muziek daarin een prikkel te meer zullen vinden om deze soirée bij te wonen, waarvan overigens de reputatie zich zelve gevestigd heeft.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 9 December.

OVERLEDEN: A. M. M. Hoeben, vrouw van E. de Bont, 36 j. — M. H. IJzendoorn, man van M. Putters, 52 j. — G. Repmans, jd., 26 j. — M. van Dortrecht, wed. P. Goethart, 67 j. — J. T. Gerdt, d., 1 m. — H. Sliedrecht, z., 4 m. — J. W. F. Dirks, vrouw van E. Spaans, 49 j. — W. H. Bouwmeester, z., 5 j. — M. P. Daans, vrouw van R. de Keyzer, 64 j. — H. Lobberegt, man van C. Versteeg, 56 j.

BEVALLEN: M. E. Stevenson, geb. Taats, d. — A. E. Poolen, geb. Bastiaanse, d. — P. van Eck, geb. van der Sloot, d. — E. J. H. Rust, geb. Verzijden, z. — A. E. Prillevitz, geb. Zeeman, z. — C. Renner, geb. Wijntjes, d. — G. de Jong, geb. Eggers, z. — C. J. C. Bouwens, geb. Goester van der Sloot, d. — J. Reynart, geb. Mouthaan, d. — A. Buscher, geb. Tollig, z. — M. S. de Leeuw, geb. Proler, z. — A. van Heyningen, geb. Klouwens, z. — D. Bergers, geb. Sprokop, d. — M. B. Gulbransen, geb. Vlierhoek, d. — L. van der Ploeg, geb. van Deelen, d. — G. Niericker, geb. Vogelenzang, z. — S. C. van den Blink, geb. van der Reyde, d. — S. van Eyk, geb. van Veldhuysen, d.

GEHUWD: G. Volbers, jm., 29 j., met K. van Vliet, jd., 33 j. — J. Timmers, jm., 34 j., met C. de Rouville, jd., 24 j. — L. Albers, wedr., 58 j., met K. M. Burger, wed. J. Nonnekens, 45 j. — J. P. Dentes, jm., 37 j., met E. Andermann, wettig gesch. vrouw van P. van der Most, 37 j. — J. Spros, jm., 25 j., met J. Firet, jd., 25 j. — L. S. Nielson, jm., 27 j., met C. Rijnberg, jd., 33 j. — N. G. Kalf, jm., 25 j., met R. Markus, jd., 21 j. — P. M. van Geldere, jm., 24 j., met K. Markus, jd., 18 j. — H. J. Smit, jm., 21 j., met H. A. Dobbeleer, jd., 20 j. — G. G. van den Berg, jm., 30 j., met A. J. Boogmans, jd., 35 j. — A. W. Eyberg, jm., 22 j., met J. A. Struyk, jd., 30 j. — D. van der Laan, wedr., 42 j., met J. Mulder, wed. J. van der Pluym, 43 j. — H. Brughman, wedr., 57 j., met W. van IJperen, jd., 34 j. — J. Kruys, wedr., 51 j., met D. de Lange, jd., 31 j. — A. van Schoonderloo, jm., 24 j., met Z. M. C. Jolly, jd., 24 j. — J. van der Wilk, wedr., 34 j., met A. H. Snelleman, wed. A. Schenk, 37 j.

252ste Staats-Loterij.

5de Klasse, 10*de Lijst*.

Trekking op 9 December.

GETROKKEN PRIJZEN.

Prijs van *f* 1500: N.º 18086

„ „ - 1000: „ 2063 5846 8100 10935 11142

„ „ - 400: „ 1378 2675 11885 12665 15485 18345

„ „ - 200: „ 4027 12513 12786 12859 18673

„ „ - 100: „ 3935 5461 8251 8713 11083 11184 12182 16015 16828

Prijzen van *f* 70:

336	2654	5610	8773	10182	12014	15022	17617
491	3004	5659	8844	10195	12147	15023	17704
510	3084	5720	8906	10258	12149	15060	17722
610	3090	6048	8980	10265	12176	15097	17727
633	3145	6061	9142	10278	12206	15109	17848
653	3275	6341	9170	10287	12551	15116	18004
840	3433	6413	9199	10322	12812	15182	18025
867	3447	6582	9202	10329	12899	15290	18082
958	3486	6584	9213	10483	12955	15406	18185
1240	3498	6704	9319	10494	13015	15468	18218
1258	3540	6939	9333	10505	13145	15577	18284
1263	3602	6956	9340	10654	13171	15625	18358
1325	3866	6979	9384	10708	13331	15858	18394
1453	3893	6984	9420	10719	13391	15876	18491
1510	3986	7116	9431	10890	13435	15905	18507
1560	4033	7121	9432	10895	13451	16039	18746
1562	4407	7149	9534	10930	13485	16335	18798
1623	4440	7260	9536	11295	13605	16409	18993
1650	4503	7431	9563	11297	13658	16467	19097
1668	4544	7507	9578	11414	13688	16505	19113
1705	4607	7758	9697	11456	13887	16519	19124
1716	4619	7842	9786	11471	13945	16690	19162
1926	4725	7911	9901	11540	14012	16839	19179
1935	4861	7943	9913	11575	14377	16854	19240
2012	5031	8162	9941	11579	14423	16877	19293
2053	5093	8217	9948	11646	14665	16966	19295
2109	5125	8304	9959	11661	14692	17112	19410
2156	5208	8474	10025	11767	14702	17114	19569
2264	5269	8549	10081	11769	14756	17276	19587
2359	5578	8581	10083	11862	14863	17582	19616
2369	5585	8681	10103	11910	15012	17608	19848
2432	5586						

Ingezonden Stukken.

Verschillende berigten uit de Rotterdamsche Courant maken melding aangaande het voorgevallene te Zevenhuizen, tijdens het aldaar gevierde feest. Blijkbaar is het echter, dat berigtgevers daaromtrent niet genoeg bekend zijn geweest. Alzoo neem ik de vrijheid, belanghebbenden daaromtrent beter te onderrigten.

Het Plaatselijk bestuur had bij publicatie Zondag 8 November bekend gemaakt, dat de feestviering 17 November met vlaggen een aanvang zoude nemen, en dat de ingezetenen ten vriendelijkste werden uitgenoodigd tot de feestviering op 19 November het hunne bij te dragen; verder dat schoolgaande kinderen 20 November met eenige toepasselijke zangstukjes de gemeente zouden verrassen, en dat, na afloop daarvan, aan die kinderen de gedenkplaten met de gedichten van Heije, alsmede de geschiedenis van van der Palm, zouden uitgereikt worden, en de kinderen op chocolade en krentenbrood zouden vergast worden, zoo als ook is geschied, en in de beste orde is afgeloopen.

Den 13den en 14den November staken eenige menschen de vlaggen uit; daarop komt een welgesteld bouwman uit het naburig Waddingsveen in de gemeente, die in beschonken staat een aanzienlijk gedeelte oranjelint kocht en dat aan het publiek uitdeelde, en met verkwistende hand een aanzienlijke massa sterken drank liet uittappen. Al spoedig verkeerden ook de overigen in dezelfde omstandigheid; daaruit volgde een groote oploop van beschonken lieden, die met moeite tot rust waren te brengen.

Ten half 5 ure komt die bouwman in het Regthuis en eischt den Burgemeester te spreken, die juist in gesprek was met eenige heeren uit Amsterdam, Moerkapelle en Benthuizen. Hij vraagt waarom de Burgemeester niet vlagt, waarop de Burgemeester te kennen gaf, dat door het bestuur bekend gemaakt was, dat de feestviering de daarop volgende week zoude plaats hebben. „Zoo" zegt de bouwman: „gij schijnheilige bonk! indien gij niet dadelijk vlagt, dan zal men dezen avond uwe glazen inslaan." Een der Amsterdamsche heeren zeide daarop: „Waarom behandelt gij zoo den Burgemeester, hij behandelt u immers vriendelijk." Toen gaf de bouwman den Amsterdammer een stomp en een tweeden heer een klap op den wang, dat diens hoed af en de heer tegen den kagchel viel; daarop is hij vertrokken, doch des avonds ten 8 ure zond hij naar den Burgemeester om de sleutels van den toren, ten einde de vlag daarop te zetten; doch dit werd door den Burgemeester geweigerd, en daarmede was die zaak afgeloopen.

Donderdag 19 November namen eenige opgewonden menschen, waaronder ook nog eenigen van zaturdag den 14 November zich bevonden, het besluit ruim een uur gaans in den omtrek alle menschen, welke op het land of op het erf werkten, mede te nemen.

Alzoo de menschen om geld en jenever dwingende, waren zij tot den heer Maters, bouwman in den Zuidplas, onder Waddingsveen, genaderd. Het volk eischte dat de vrouw hun jenever en geld zoude geven, doch dit weigerde zij. Een der aanvoerders pakte haar aan, zoodat zij daardoor eene bloedende wonde bekwam; de knecht, haar willende verdedigen, werd met een ketel op het hoofd geslagen; terwijl dit bedrijf van binnen plaats had, waren anderen bezig met het inslaan der ruiten.

Terwijl dit geschiedde, kwam de Burgemeester van Gouda rijden, die op de grens der gemeente, bij den heer van Gennep, verzocht werd bij hem in huis te komen, aan welk verzoek hij voldeed.

De heer van Gennep maakte den Burgemeester met de zaak bekend, en verzocht tevens om assistentie. De Burgemeester, die geene politie-dienaren had, eischte hulp van de knechten, die zich daarop met knuppels wapenden en de bende afwachtten, die spoedig daarop, omtrent 25 man sterk, kwam opdagen. De Burgemeester raadde hun van het erf te gaan, doch zij drongen door, waarop de Burgemeester hen liet verdrijven, waarmede ook deze zaak ten einde liep.

De heer van Gennep verlangde van den Burgemeester dat hij nog eenigen tijd bij hem blijven zou, doch de Burgemeester weigerde, want hij moest naar de kom van de gemeente.

Raadplegende met den heer van Gennep, om uit de nabij gelegene gemeente Gouda eenige politie-dienaren te laten komen, of, zoo die er niet waren, een enkel militair, ten einde het erf van den heer van Gennep te beveiligen, kwamen daarop des avonds de militairen, die den volgenden dag vertrokken zijn.

Het is echter onwaarheid, dat de Burgemeester die massa voor de Gemeente heeft doen komen: doch hij en andere inwoners waren overtuigd, dat de komst der militairen goed is geweest.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam.

BATAVIA, voor Goederen en Passagiers, het snelzeilend Barkschip A. I. Allegonda Jacoba, kapit. J. D. Swart, om in de eerste helft van December te vertrekken. Deze bodem is bijzonder goed voor Passagiers ingerigt. Adres bij de Cargadoors Vlierboom & Suermondt en P. A. van Es & Co.

BATAVIA en SAMARANG, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het Nederl. Barkschip Nederland, kapit. M. J. van der Eb. Adres bij Hudig & Blekhuyzen en Kuyper, van Dam & Smeer.

BATAVIA en SOERABAIJA, voor Goederen en Passagiers, het Nederl. Clipper-Fregatschip Oranje Nassau, kapit. G. Strang van Hees. Adres bij de Cargadoors P. A. van Es en Co., en Vlierboom en Suermondt, te Rotterdam, en de Groot, Roelants en Co., te Schiedam.

BELFAST, het Ned. Kofschip Johanna Engelina, kapit. K. J. Drent. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

BOSTON, het Nederl. snelzeilend Brikschip Leda, kapit. M. Portman. Adres bij Wambersie en Zn.

GIBRALTAR, Ned. Hooker Boreas, kapit. J. van Dijk. Adres bij Seeuwen en Co.

LONDONDERRY, het Nederl. Kofschip Zeelust, kapit. J. J. Holvast. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

MESSINA, het Nederl. Schoenerschip Anna, kapit. H. A. Hoetjer. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

NEW-YORK, het Hanoversch Barkschip Emil, kapitein Bormann. Adres bij Wambersie & Zoon.

SINGAPORE en HONGKONG, voor Goederen en Passagiers, het Nederl. Barkschip Loopuyt, kapit. M. van der Hidde. Adres bij de Cargadoors P. A. van Es en Co., en Vlierboom en Suermondt, te Rotterdam, en de Groot, Roelants en Co., te Schiedam.

Beursberigten.

Amsterdam 9 December.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.	Werk. Schuld 2½	pCt.	62 13/16	63	62 15/16
"	dito dito 3	"	75 3/4		
"	dito dito 4	"	97 15/16	98	98
"	Amort. Synd. 3½	"	92 3/4		
"	Hand. Maats.	"	139 1/4	139 1/2	139 1/4
"	Holl. Spw.-L. 4	"	98		
"	Rijn Spw. 2 L. 4½	"			
"	Centr. Obl. ...	f	123 1/4	123 1/2	
België,	Cert. Rothsch. 2½	"			
Spanje,	Buitenlands.. 2½	"	46 15/16		
"	dito 3	"			
"	Binnenlands. 3	"	50 7/16	50 1/2	
"	Amort. Schuld				
"	Bew. v. Coup.				
Portugal,	Obligatien... 3	pCt.	46 1/4		
"	dito 1856/62. 3	"	46 5/8	46 3/4	46 5/8
"	dito 1863.... 3	"	46 1/4	46 5/8	
Rusland,	Ob. *Hope en C.* 5	"	100 1/2		
"	dito 1828/29.. 5	"	100		
"	d.° 1840..... 4	"	72 1/4		
"	2/3/4e Leen.. 4	"			
"	Cert. 5e Serie. 5	"	77 5/16	77 3/8	77 5/16
"	d.° 1855, 6e S. 5	"	86 15/16	87 1/8	86 15/16
"	d.° te Lond. 3	"	54 1/2		
"	N. Leen. 1862 5	"	86 1/2	86 5/8	86 5/8
"	Cert. v. Assig. 6	"	50		
"	Spw.-Actien. 5	"	192	192 1/4	192
Polen....	Aand. 1835..	"	151	152	
"	Oblig....... 4	"	67		
Pruissen,	Oblig. 1859.. 5	"			
"	Aand. 1854.. 3½	"			
Oostenr.,	d.° Met. Oude 5	"	58 1/8	58 3/8	58 5/16
"	d.° Metalliek. 2½	"	30	30 1/8	30 1/8
"	d.° N. te Ams. 5	"	81	81 1/4	81 1/4
"	d.° Nat. Met.. 5	"	63 1/8	63 1/2	63 1/4
"	W. Ad. £ 250 4	"	235	236	
Braziliё,	1824 £ 100... 5	"	98 1/4		
Equador,	Oblig. 1855.. 1	"	13		
Venez.,..	Obligatien... 2	"	23 1/8	23 3/16	23 3/16
"	Uitgestelde.. 1	"	11 15/16		
Grenada,	Obligatien... 2	"	29 1/4		
"	Gest. Uitgest.	"	8 1/4	8 5/16	
Mexico,..	Obligatien... 3	"	31 9/16	31 11/16	31 9/16
Illinois............	7	"	77	77 3/4	77
Vereen. Staten........	5	"	65	65 3/8	65 1/4
d.°	d.° 6	"	68 3/4	69 1/4	69 1/4
Griekenl.,	Obl. 1825... 5	"	23 1/4		
"	Coupons		3 5/8	3 11/16	

Handelm. a acont., 4½ pc., 139½. Centraalm., 3 pc., 41. Rusland; Cert. bij Hope en Co., 1860, 4½ pc., 88, 88 1/16. Oostenrijk, Weener Bank-Actien, 3 pc., 765, 771, 771; dito Aand. 1860, 5 pc., 458, 459½, 459½: Fr. Oost. Spoorw.-Oblig. bij Hope, f 121. Italië, Cert. en Ins., 5 pc., 64½; Zuid Spoorw.-Aand., 5 pc., 107. Brazilië, Geldl. 1839, £ 100, 5 pc., 94½, 94¾; dito 1852/60, 4½ pc., 86½, ¾, ½. Venez., Leen. 1862, uit Conversie, 6 pc., 51 1/8. Grenada, Gest. Werkel., 13 13/16. Mexico, Bewijs., f 9½, 9¾. Illinois, Spw.-Aand., 75, 76, 75. Amerika, losb. 1882, 6 pc., 65½, 66½, 66½. Spoorw. Ohio, 7 pc., 60½. Turkije, Oblig., 6 pc., 45 1/16, 45 1/4, 45 3/16; dito Cert. te Amst., 6 pc., 135½.

Beleening —, Prolongatie 4½ a 5, Disconto 5 pc.

Over het algemeen was de beurs minder levendig, maar op de vaste merken der buitenl. beurzen eerder gunstig gestemd. Hoofdzakelijk was de aandacht weder gevestigd op Oostenr., die ondanks buitenl. verkoopen voor het binnenland, tot hooger koers genomen werden, doch bij de sluiting minder willig waren. Overigens bedongen Turken ook iets beter prijzen. Vereen. Staten, in den beginne aanmerkelijk hooger op de betere Valuta notering. New-Yorks. liepen door verkoopen grootendeels terug.

Laatste prijzen ten 5 ure: Oostenr., Metall., 5 pc., 58½; dito Nation., 5 pc., 63 5/16.

Rotterdam 9 December.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl..	Werk. Schuld 2½	pCt.	63		
"	dito dito 3	"	75 3/4		
"	dito dito 4	"	98		
"	Oblig. H.-Spw. 4	"	98		
"	Cent. Spw.-Maat.	f	123		
"	Ad. Rott. Bank	f	92		
Portugal..	Oblig. 1856/62. 3	"	46 7/16	46 1/2	46 7/16
Rusland..	N. Leen. 1862. 5	"	86 3/4		
"	Spw.-Aand....	f	192 1/2		
Oostenr...	Obl. in Metall. 2½	"	30 1/8		
"	dito dito 5	"	57 15/16	58	58
"	Nieuwe, Amst. 5	"	81 3/8		
"	d.° Nationale. 5	"	62 15/16	63	63
"	Bank-Actien... 5	"	770		
Brazilië..	Obl. Lond. 1843 5	"	97 3/4		
Venez....	Obl. 1	"	12 1/16		
Grenada..	Afgest. 1½	"	8 5/8		
Mexico...	Obligatien... 3	"	31 5/8	31 11/16	31 11/16
Turkije...	Binnenl..... 6	"	44 3/4	45 1/16	45 1/16
Vereen. St.	losb. 1881.. 6	"	69 1/4		
"	dito 1882.... 6	"	65 7/8	65 15/16	66 1/8

Over 't geheel verkeerde de beurs heden in zeer vaste stemming. Bijzondere vermelding verdienen Vereenigde Staten en Turken, welke beide soorten een aanzienlijken vooruitgang aantoonen.

Het Committé der Effecten-Handelaren,
A. J. DE JONGH, Secretaris.

Laatste prijzen ten drie ure: Spanje, Cert.-Coupons, 12½. Oostenr., Met. Oude, 5 pc., 58½, 5/16, 3/16; dito Nation., 5 pc., 63½. Gren., Uitg. Gest., 8½; dito Hect., 79 cts. Mexico, Obl., 3 pc., 31¾; dito Cert.-Coupons, f 8 13/16, 9½, 8 13/16. Griekenl., Obl., 5 pc., 22½. Turkije, Oblig., 6 pc., 45 1/16. Vereen. Staten, losb. 1882, 65 15/16.

Handelsberigten.

Schiedam 9 December.

Moutwijn per Ned. Vat zonder Fust f 10.25.
Jenever " " " " " " 15.75.
Amst. Proef " " " " " " 17.—.
Zonder de belasting.
Spoeling per Ketel .... " 1.70.

Amsterdam 9 December.

Suiker. Van ruwe zijn afgedaan 3000 kr. Java, zeilende per diverse schepen, tot f 1 onder November. Van **Rijst** zijn afgedaan 1312 b. en 673 b. Java.

Granen. Tarwe bij kleinigheden als voren: 130 ℔ bonte Pools. f 305; 131 ℔ dito f 310; 129 ℔ dito f 295. Rogge in loco onveranderd: 124 ℔ Pruiss. f 192; 121 ℔ Taganrog f 186; op levering wat lager: Maart f 174, 173, 172; Mei f 175, 174, 173. Gerst, Haver en Boekweit zonder handel.

Zaden enz. Lijnzaad een doen: 101/102 ℔ Arch. f 317½; 110/111 ℔ Calcutta f 400. Raapolie op 6/w. f 41; vlieg. f 39½; 1 Mei f 38½. Lijnolie op 6/w. f 40½; vlieg. f 39; 1 Maart, April en Mei f 37; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. f 36. Hennepolie op 6/w. f 45½; vlieg. f 44½. Raapkoeken per 1040 st. f 65, 70. Lijnkoeken per 104 st. f 9, 13½.

Vee. Kalveren 1ste kwal. f 70 a f 90, 2de kwal. f 60 a f 80, 3de kwal. f 50 a f 70. Schapen f 20 a f 28. Varkens 36 a 40 c. per Ned. ℔.

Vetwaren. Petroleum f 35 bij gerijf. Robbentraan f 50. Rondvisch per 50 N. ℔ f 15½ a 16. Ansjovis. 1863r f 18 a f 20, 1862r f 18, 1861r f 15, 1860r f 8½, 1859r f 4½, 1858r f 4.

Londen 8 December.

Suiker met meerdere vraag, er ging echter weinig om door de vaste houding der houders. Geraffin. flaauw tot vorige prijzen; prijzen waren 3/6 a 4/ beneden het hoogste standpunt. **Koffij.** Native Ceylon stil, goed ord. 68/6, klein en ord. 63/ a 66/6, bruin 39/; Plantation iets vaster, laag middl. en middl. grijsachtig blaauw 73/6 a 75/6, laag middl. a middl. grof bleek groenachtig 75/ a 78/, klein met witte boon 72/ a 73/6, laag middl. en middl. bruinachtig 72/ a 74/6, triage 41/ a 67/. **Thee** flaauw. **Rijst.** Wit Bengal 3 a 6 d. lager, ord. Cargo 9/, gebr. 9/6 a 10/. **Katoen** prijshoudend. **Lijnzaad** lager; Bombay 61/9 a 62/, Calcutta 56/. **IJzer.** Sch. Giet- flaauw 64/, 3/m. 65/6. **Oliën.** Lijn- flaauw, loco 35/6; Raap- stil 38/; Patent- 41/; Cocos- flaauw; Palm iets vaster; Terpentijn- 63/ a 63/6; Petroleum vaster 1/11. **Talk** flaauw; loco 40/6, Dec. 40/3, voorj. 41/, Maart 42/ a 42/3.

Antwerpen 8 December.

Granen stil; Inlands. Tarwe f 11¼. **Huiden.** Gedr. B.-A. Koe- 50 c., gez. M.-V. Koe- 22½ a 28 c., **Petroleum** zeer stil, loco fr. 69 a 74.

Havre 7 December.

Katoen stil doch vast; Madras loco fr. 290. **Suiker** vaster; Antilles n.° 4 fr. 61. **Koffij.** Haïti bon ord. fr. 83 a 84.

Genua 5 December.

Suiker. Geraff. stil. **Olijvenolie** hooger door de minder gunstige berigten omtrent den oogst; men betaalde voor riv Pon. mi fine 135 a 147, dito estb. 114 a 122, dito gew. 105 a 106.

Smyrna 27 November.

Opium p. 147 a 147½. **Wol** stil p. 410 a 415. **Meekrap** lager; 1475 b. bedongen p. 250 a 285.

Patras 27 November.

Krenten onveranderd, prijzen zijn vast; Vostissa coll 33½, Filiatra coll 24½, Gulf coll 33.

Advertentiën.

Heden overleed, in den ouderdom van bijna 93 jaren, onze dierbare Moeder en Behuwd-Moeder, Vrouwe CORNELIA THEODORA VAN DER HOUVEN, eerst Weduwe van den Wel Ed. Geb. Heer VAN ASSENDELFT DE CONINGH, *Ambachtsheer dezer Gemeente*, later van den Wel Eerw. Zeer Gel. Heer J. KNOTTENBELT, *Predikant alhier*. Zij ontsliep zacht, in de hoop des beteren levens, maar haar verlies wordt door ons en door velen, die haar met ons achtten en liefhadden, diep betreurd.

Mijnsheerenland. Uit aller naam,
den 4 December 1863. H. J. KNOTTENBELT.

Heden overleed op het onverwachtst, aan eene plotselinge ongesteldheid, mijne geliefde Echtgenoote ALLEGONDA MARIA MAGDALENA HOEBEN. De zwaarte van mijn verlies kunnen alleen zij begrijpen, die de mij zoo dierbare overledene van nabij gekend hebben.

Rotterdam E. DE BONT.
7 December 1863.

Gelieve deze zoo voor *bijzondere* als *algemeene kennisgeving* aan te nemen.

Heden overleed mijne hartelijk geliefde Echtgenoote LYDIA STIJNIS, na een langdurig en smartelijk lijden, in den ouderdom van circa 59 jaren.

Alblasserdam AT. NUGTEREN.
8 December 1863.

Voor de ontvangene blijken van deelneming, betoond bij het overlijden hunner Moeder, Wed. J. B. WOLVEKAMP, geboren ATKINS, betuigen de Ondergeteekenden hunnen dank.

G. H. WOLVEKAMP.
S. W. WOLVEKAMP.

Algemeene
KIEZERS-VERGADERING,

op DONDERDAG 10 December 1863, des namiddags ten *twee* ure, in de Zaal der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*, tot het **voorstellen** van een **CANDIDAAT** voor het Lidmaatschap der Provinciale Staten van Zuid-Holland, in plaats van den Heer P. CALAND, die de benoeming niet heeft aangenomen.

J. W. L. VAN OORDT.
D. VIS BLOKHUYZEN.
F. S' JACOB.
W. VAN DAM H. H. Zn.
D. DUNLOP.
RUD. BAELDE.
J. C. LEDEBOER L. V. Zn.

Door de **KIEZERS-VEREENIGING**
Wijk 9 en anderen,
wordt tot **CANDIDAAT** voor het Lidmaatschap der Provinciale Staten aanbevolen de Heer
Mr. J. A. Vaillant,
Regter in de Arrondissements-Regtbank alhier.

Namens de Vereeniging,
A. FRISCH.
H. J. WITTEROOS.

Bij onderhandsche Acte van den 4 September 1863, behoorlijk geregistreerd, is tusschen de Ondergeteekenden CONSTANT JANSSENS, Photographist, toen wonende te Maastricht, en EDUARD RADERMACHER, Photographist, toen wonende te Dusseldorf, thans beide wonende te Rotterdam, aangegaan eene **Vennootschap**, ten doel hebbende de uitoefening der **Photographie** te Rotterdam, of in zoodanige andere plaats, als nader mogt worden bepaald, onder de Firma van

Janssens en Radermacher,

van welke Firma ieder der Vennooten de teekening heeft, behoudens dat geen nieuwe aankoopen en geen uitbreidingen of veranderingen der werkplaats mogen geschieden dan met beider toestemming; de Vennootschap is aangegaan voor den tijd van tien jaren, te rekenen van den 1 November 1863 en eindigende den 1 November 1873, zullende echter in geval van vroeger overlijden van een der Vennooten de Vennootschap ontbonden zijn.

Geschiedende deze bekendmaking ter voldoening van art. 28 van het Wetboek van Koophandel.

JANSSENS.
ED. RADERMACHER.

Weerkundige Waarnemingen op 9 December 1863. — 8 uur v. m.

NAMEN der PLAATSEN.	BAROMETER te Maastricht en verschil.	WIND. rigting.	WIND. kracht.	TEMPERATUUR.	TOESTAND DER Lucht.	TOESTAND DER Zee.
	Millim.			*Celsius.*		
...rtiepel......	+ 9. 8	Z.W.	—	+ 3. 3	koud.	slecht water.
...ningen......	— 3. 4	Z.Z.W.	14	+ 5. 4	—	—
...lder.......	— 3. 4	Z.W.	9	+ 8. 5	—	—
...rmouth......	—	W.	—	—	regen.	—
Vlissingen......	— 2. 0	Z.W.	16	+ 5. 2	—	—
Maastricht......	761. 9	W.Z.W.	4	+ 2. 8	—	—
Portsmouth.....	+ 3. 0	W.Z.W.	—	+ 10. 5	regen.	gewoon.
...mouth.......	+ 1. 4	W.	—	+ 11. 7	betrokken.	slecht water.
[illegible]........	+ 4 5	Z.W.	stijve bries.	+ 7. 3	"	hol.
[illegible]........	+ 2. 7	Z.	0	— 0. 1	"	—
[illegible]........	+ 0. 7	Z.W.	0	+ 10. 2	"	slecht water.

Alsoo grootste verschil in Nederland M 3. 4 G en H; generaal idem Ha 13. 2 G en H.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. (Z. W.) *Aangekomen.*
[illegible] *Ada*, M'William, Brindisi (opgezeild n. Dordt)
Hellevoet (ZW.) *Aang.*
[illegible] *Lycurgus*, Black, Patras
Integrity, Harnden, Rye
Osborne (st.), Leith
Vertrokken.
Earl of Auckland (st.), Londen
Chevy Chase (st.), Newc.
Swallow (st.), Hull
Seahorse (st.), d.°
Collatis (st.), Goole
De stoombooten *Levant*, *Louise* en *Gironde* liggen uitgaande in de Kanaalhav.
Nieuwediep (Z.W.) *Aang.*
9 dec. *Waterloo* (s), Londen
Heilheim (st.), Harwich
Vertrokken.
Norfolk (st.), Londen
[illegible] (ZW.) *Vertr.*
9 dec. *Hopende Visscher*, v. Luyk, de Noordzee
Texel (Z.W.—Z.) *Aang.*
7 dec. *Twenthe* (st.), Hull
8 *Catharina & Hannah*, Morrison, Newcastle (met verlies van zeilen)
Fop, King, Yarmouth
Piet Hein, Meijer, St. Pet.
8 *Magnet* (st.), Londen
Vertrokken.
9 *Nora* (st.), Londen
Urania (st.), Newcastle (is teruggekomen; heeft den ketting in de vim gekregen)
Vlie *Aangekomen*
8 dec. *Noordster*, Brouwer, Riga
Vertrokken.
8 *Bias*, Duncker, Randers
L. N. Hvidt (st.), Kopenhagen
Willem I (st.), Hamburg
Vlissingen *Aangek.*
7 dec. *Félix Marie*, Artaud, Sevilla
Victorine Méline, Docuvre, Camillas
8 *Annechien & Jantje*, Venema, Mostaganem
—o—

Singapore *Aangek.*
3 nov. *Peking*, Deinum, Shields
Port Louis (Mauritius) *Vertrokken.*
5 nov. *Silentium*, Schagen v. Leeuwen, Melbourne
Boston *Aangekomen*
23 nov. *Borneo*, Hurd, Padang
Triëst *Aangekomen*
4 dec. *Antonius*, de Vries, Amsterdam
Licata *Aangekomen*
19 nov. *Martina Adriana*, Swart, Messina (vertr. 21 n. Rott.)
Marseille *Aangek.*
8 dec. *Triëst* (st.), Rott.
Milford *Binneng.*
7 dec. *Jane*, Owen, Portmadoc n. Rott.
Ontario, Jenkins, Rott. n. Liverpool
Guernsey *Aangek.*
4 dec. *Bella*, Allcock, Rotterdam en Jersey
Falmouth *Binneng.*
5 dec. *Juffer Zwanette*, Pekelder, Grimsby n. Alexandrië
7 *Sirius*, Doewes, Newcastle n. Triëst
Aangekomen.
7 *Java*, Zellinger, Manilla
Vertrokken.
6 *Presto*, Roelfsema, (v. Toro) Hamburg
Bij **Falmouth** *Aangek.*
7 dec. *Senior*, Timmer, Messina n. Hull
Plymouth *Binneng.*
7 dec. *Pauline*, Osterloh, Rott. n. Philadelphia
Teignmouth *Aangek.*
7 dec. *Elisabeth Johanna*, Lackrooy, M.-Video
Portland *Binneng.*
7 dec. *Zaanstroom*, Visser, Amst. n. la Rochelle
Deal *Vertrokken*
7 dec. *Brabo*, Meulenbroek, Masulipatam
Londen *In lading*
8 dec. *Hillechina*, Gruppelaar, Syra en Smyrna
Gravesend *Vertr.*
8 dec. *Sophia Maria*, Teensma, Rio-Janeiro

Hull *Aangekomen*
7 dec. *Amicitia* (st.), Rott. n. Bergen
Middlesbro' *Aangek.*
7 dec. *Jack Tar*, Freeman, Rotterdam
Allegro, Rockett, d.°
Hartlepool *Vertr.*
6 dec. *Christ. Wobbegina*, v. d. Werp, Heppens
Peterhead *Aangek.*
5 dec. *Dankbaarheid*, Lever, St. Petersburg
Leer *Aangekomen*
5 dec. *Domina Geertina*, Wolters, Koningsb.
Hamburg *Aangekomen*
7 dec. *Johanna*, Mulder, Sevilla
8 *Amsterdam* (st.), Amst.
Cuxhaven *Aangek.*
8 dec. *Willem I* (s), Amst.
Binnengeloopen.
7 *Gesina de Vries*, van Klooster, Newcastle n. Groningen
Travemunde *Aangek.*
7 dec. *Alida*, Kroon, Amst.
Dantzig *Aangekomen*
6 dec. *Courier*, Brandhoff, Rotterdam
Vertrokken.
5 *Hollander* (st.), Rott.
6 *Medea* (st.), Amsterdam
Pillau *Aangekomen*
6 dec. *Sonne*, Ziesmer, Amst.
Baltishport *Binneng.*
28 nov. *Burgem. v. Setten*, Giezen, St. Petersb. naar Hull
Louisa Helena, Aggen, dito n. Elseneur
Catharina, Slinger, dito n. dito
Mathilda Geertruida, Wiebes, d.° n. d.°
Concurrent, Teensma, dito n. Amsterdam
29 *Egbertus*, Schrik, Reval n. de Maas
Gothenburg *Zeilkl.*
4 dec. *Drie Gezusters*, Bart, Holland
Langesund *Aangek.*
26 nov. *Jansz*, Knudsen, Rotterdam
Aarhuus *Aangekomen*
29 nov. *Margaretha*, Klöfkorn, Amst.

Elseneur *Aangek.*
6 dec. *Maria Beerta*, Roosjes, Newcastle n. Riga
Rendsburg *Gepass.*
3 dec. *Afiena*, Broekema, Stolpm. n. Dordrecht
Jacoba Gesina, de Vries, Dantzig n. Bremen
6 *Hinderkina Jantina*, Koning, Stolpmunde naar Londen
Intje, Santjer, Stolpm. n. het Nieuwe Diep
Sika, Venema, Koningsb. n. de Wezer
—o—

Amsterdam 9 dec. De Zweedsche brik *Abigail*, kapit. Erikson, van Antwerpen n. Engeland, is op de hoogte van Ameland masteloos door de bemanning verlaten.

— De Oldenburger brik *Gustav*, k. Thöle, is op de kust van Ameland totaal verongelukt, doch het volk gered.

— Het Ned. schip *Engelina*, kapit. Konter, van Newcastle n. Amsterdam, is, volgens brief van den kapitein, dd. Ameland 4 dezer, aldaar zwaar lek binnengeloopen, na den vorigen dag, zijnde toen 15/m. Z.Z.O. v. Texel, een hevigen storm, die soms tot een orkaan oversloeg, doorgestaan te hebben; door eene stortzee werd de bezaan weg- en het schip plat op zijde geslagen, terwijl het zware lekkage bekwam; den 4 dezer besloot men op strand aan te houden, daar het schip 2 voeten water in had en geheel ontramponeerd was, toen het eensklaps werd opgenomen en over het Borarif sloeg, regt door de branding heen liep en gelukkig op de reede van Ameland arriveerde. Nog rapporteert kapit. Konter gepasseerd te zijn 2 mastelooze schepen.

Zoutkamp 7 dec. Alhier is aangespoeld een stuk roodhout, waarop met uitgesneden letters: *Union*, *Southwold*.

Termunterzijl 7 dec. In den jongsten storm is het alhier in de haven opgelegde kofschip *Irene*, kapit. Wey, door het breken der kettingen losgeraakt, naar buiten gedreven en, na op het Scheerwerk vreeselijk gestooten te hebben, gezonken en wrak geworden. — Ook de kof *Aaltje Willemina*, kapt. Jurrema, is losgeraakt, op de beschoeijing gedreven en heeft hevig gestooten, doch is met eenige schade en lekkage afgekomen.

Vlissingen 8 dec. De Portugesche schoener *Casimiro*, kapit. Gomez, v. Hamburg naar Lissabon, is met verlies van ankers en kettingen, gescheurde zeilen enz. alhier binnengeloopen; is digt gebleven.

Cuxhaven 8 dec. De brik *Otto*, kapit. Evert, van Hamburg naar Macassar, is den 6 dezer lek, met verlies van zeilen en andere schade alhier uit zee teruggekomen, en heden morgen de Elve opgevaren.

Ramsgate 7 dec. De *Irene* (st.), van Amsterdam naar de Middellandsche Zee, gisteren alhier binnengeloopen en op de East Bank gehaald, is begonnen met het lossen der lading, die zwaar beschadigd is bevonden.

Liverpool 7 decemb. De Ned. schoener *Gesina Reina*, kapit. Sap, van Belfast naar Mostyn, is op West Hoyle gezonken. (Zijnde dit het schip in ons N.° van 8 dezer gemeld). Van de equipage is slechts één man gered.

—o—

Gepraaid:
21 oct., op 25° ZB. en 55° OL., *Jason*, Lammerts van Bueren, van Batavia naar Rotterdam.

—o—

Rotterdam *Uitgekl.*
8 dec. *Marie*, Biesthorst, Samarang
Ellina, Lammerts, Singapore
Elisabeth, Steffens, Bordeaux
Thames, Cracknell, Ipswich
Hellevoet *Zeilklaar*
Burgemeester Hoffman, Grafthuis, Melbourne
Ringleader, Clark, Lond.
Swan, Adams, Middlesbro'
Spes Fides, Jensen, Engeland
Michael, Runge, d.°
Anna Botilde, Pettersen, avontuur

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 10 dec.: 1ste getijde 2 ure 56 min.; 2de get. 3 ure 20 min.

Arnhem. Waterhoogte 9 dec. 1.90 el. (gew. 8 d.)

Keulen. Rijnhoogte 9 dec. 8 voet 1 d. Rijnl. (gevallen 5 d.)

Door den Minister van Marine is heden ter kennis van zeevarenden gebragt, dat door het stormweder totaal zijn vernield en weggeslagen de beide kapen van de bank de Noordvaarder en de groote of noordelijke duinkaap op Terschelling. Er worden maatregelen genomen om zoo spoedig mogelijk in het gemis dier zeemerken te voorzien.

Cargalijsten.

Rotterdam.

TRIEST, Themis, J. J. Buiten. — 2 v. Krenten en 1/4 v. Roodaarde, Schmitz en Fassbender; 200 b. Sumak, 3 v. Gom, 5 b. Laurierbladen en 100 k. Pruimen, F. A. Voigt en Co.; 4 b. Laurierbladen, 19 v. Gom en 19 v. Krenten, A. Th. Sölling en Co.; 6 v. Gom, J. H. Claus en Co.; 3 v. dito en 50 z. Sumak, C. L. Ringrose en Co.; 1 v. Karotten, C. Hemmann en Co.; 206 b. en 38 z. Mosterdzaad, Boomer en Co.; 2 vtjs. Menie, W. Hoffman Pompe; 14 b. Wol, Boutmy en Co.; 50 b. Sumac, v. d. Kun en van Schelle; 150 b. dito, G. J. Essingh, te Antwerpen, 100 b. dito, G. Koninckx, idem; 20 v. Aarde, G. Baumgartner, idem; 168 z. Walnoten, 55 b. Laurierbessen en 983 st. Koopm., Order.

Amsterdam.

LONDEN, Diana (st.) — 18 k. Koper, Surie en Lingeman; 10 collis Leder, L. S. Gompen Jr.; 54 cer. Amandelen, E. E. Visser en Zn.; 30 v. Cement, Folkerts en Co.; 2 k. Boekbinderskatoen, Erve Wijsmuller; 2 k. Opium, van Eeut en Dijk; 57 v., 289 b. Koffij, 200 v. Rijst, 44 v. Olie, 55 k. Thee, 21 b. Tabak, 2841 z. Lijnzaad, 10 v. Petroleum, 6 k. Schellak, div. Koopm., Order.

Middelharnis 9 *December* 1863.

Een zware ramp heeft de plaats onzer inwoning getroffen. De Vischsloep ***Eben-Haëzer,*** Stuurman BASTIAAN DUBBELD, toebehoorende aan den Reeder P. L. SLIS, werd in den vreeselijken storm van 3 op 4 dezer op de kust in de nabijheid van Egmond aan Zee verbrijzeld; de geheele, uit twaalf personen bestaande, Bemanning kwam daarbij om.

Negen onverzorgde Weduwen en **achttien Kinderen** verliezen daardoor alles en verkeeren in de grootste behoefte.

Nog omtrent eene andere Vischsloep, ***de Vrouw Aplonia,*** Stuurman MAARTEN LANGBROEK, aan denzelfden Reeder toebehoorende verkeert men in de grootste onzekerheid en in de bangste vreeze.

Landgenooten, die het feest der Verlossing met ons gevierd en daardoor getoond hebt den band der broederschap met uwe Landgenooten diep te gevoelen, stelt ons in staat in de dringendste behoeften van zoo vele ongelukkigen te voorzien.

Zegene God uwe en onze pogingen!

Tot ontvangst van Giften verklaren zich bereid de Ondergeteekenden, Leden der Commissie.

P. L. SLIS, ……… } *Reeders.*
G. C. M. KOLFF, ……… }
L. C. C. KOLFF VAN OOSTERWIJK, }
A. C. KOLFF, ……… }
J. KOM, ……… }
J. MEIJER VEERMAN, ……… }
J. HOOYKAAS, *Predikant.*
B. BOERS, …. „
H. J. GOETZEE, *Rijks-Ontvanger.*
J. ROLDANUS, *Ontvanger der Registratie.*

En te Hellevoetsluis, de Heer K. VLIELANDER, Notaris; Brielle, Ds. ADRIANI; Maassluis, de Heer M. DIRKZWAGER; Vlaardingen, de Heeren H. KIKKERT en BETZ & VAN DER HEYST; Schiedam, Ds. N. J. A. ROLDANUS; Rotterdam, Ds. H. J. VAN DOESBURGH, de Heer C. G. KOLFF; Dordrecht, Ds. PIJZEL; Gouda, Ds. BROEDELET; 's Gravenhage, Ds. HUYDEKOPER en Ds. ZAALBERG; Leyden, Ds. J. TICHLER; Gorinchem, de Heer A. VAN ECK; Haarlem, Ds. G. HOOG; Amsterdam, Ds. VAN MARKEN en Ds. STEENBERG; Alkmaar, Jonkheer TREUSSART VAN RAPPARD; Nijmegen, Ds. HOOYKAAS HERDERSCHÉE; Utrecht, Ds. C. G. MONTIJN; Middelburg, Ds. SLOTEMAKER; Zierikzee, Ds. DUMANS, en Oudenbosch, Ds. J. MIJS.

Van de ontvangen Giften zal in dit Blad worden melding gemaakt, terwijl aan het Bureau dezer Courant mede een Bus geplaatst is, tot ontvangst der Giften.

Rue Pernelle Nº 12 BISCUITS DÉPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER DE PARIS.

Contagieuse ZIEKTEN.

BEDERF VAN HET BLOED.

HUIDUITSLAG.

Spoedige genezing en in het geheim

van **primitieve of constitutionnele ziekten** der beide seksen, door de

BISCUITS DÉPURATIFS,

VAN

Dr. OLLIVIER te Parijs.

In dit aangenaam en gemakkelijk geneesmiddel zijn de actieve beginselen chemisch verbonden met de voedende bestanddeelen, wat hunne vertering gemakkelijk maakt en oorzaak is dat zij doordringen tot in alle organische vezelen, waar zij den wortel van het kwaad wegnemen, waaruit radicale genezing voortvloeit. Dit belangrijk resultaat, dat uitsluitend de zoogenaamd alimentaire methode van Dr. Ollivier kenmerkt, zou door geen ander geneesmiddel onder de gewone pharmaceutische vormen verkregen kunnen worden.

Nadat vier aren lang openbare proefnemingen genomen en met den besten uitslag bekroond waren, zijn de **Biscuits Ollivier** *goedgekeurd door de Académie impériale de Médecine, geautoriseerd door de Regering,* en is bovendien eene belooning van 24,000 francs toegekend aan Dr. Ollivier. — De Biscuits worden met goed gevolg aangewend tegen alle ziekten welke voortspruiten uit bederf van het bloed of uit scherpte der vochten. — Vooral genezen zij zeer spoedig de geheime ziekten, den huiduitslag, de scrofuleuse ziekten, van welken ernstigen aard, van welken vorm of hoe verouderd ook, herhaalde accidenten aan mond, neus, oogen en ooren, rheumatieke pijnen, jeukingen, roode vlekken in het aangezigt enz. — Te ***Parijs*** *rue Nicolas Flamel,* n.º 3. Consulten gratis met gefrankeerde brieven.

Hoofddepôt voor Nederland:

bij H. H. ULOTH, Apotheker, Zeedijk, te *Amsterdam.*

Dépôts bij de Apothekers VAN SANTEN KOLFF, te Rotterdam; CLOOS, in 't Hang, te Rotterdam; VAN RENESSE, te 's Gravenhage; VAN DE KAMER, te Middelburg; GROOTENDORST, te Utrecht, en STRAATMAN, te 's Hertogenbosch.

SPEELWERKEN

met 4—24 **Stukken,** waaronder **Prachtwerken met Klokkenspel, Trommel en Klokkenspel, met Fluit, met „Voix du Ciel", Mandolines,** verder

SPEELDOOZEN

met 2—12 **Stukken,** waaronder met Necessaire, fraai Gesneden of Beschilderd, alsook **Sigarendragers** met **Muziek** (Porte-Cigarres à Musique) worden aanbevolen door

J. H. Heller te Bern (Zwitserland).

☞ **Defecte Werken of Doozen** worden Gerepareerd. (Brieven *franco.*)

BONNETERIE
CHEMISES SUR MESURE,
CHs. COUCKE,
515, Hoogstraat.

HET GROOT GENEESMIDDEL VOOR ALLEN.
Bekend door de geheele Wereld.

De ZALF en PILLEN van HOLLOWAY.
Beter en slechter.

De veranderlijke weêrsgesteldheid in onze winters gaat altijd vergezeld van eene menigte gevallen van longziekten in verschillenden aard. Heden gevoelt zich de lijder beter, morgen erger, hetgeen veroorzaakt wordt door dat men blootgesteld is geweest aan koude. Dit alles komt voort uit den ontstoken toestand der luchtpijpen en kan voorgekomen worden door het gebruik der Zalf van HOLLOWAY; men behoeft die slechts op den rug en voor op de borst in te wrijven. Dezelve dringt door tot bij de long, neemt de ontsteking weg en regelt den omloop des bloeds door het hart en de longen. De Pillen van HOLLOWAY moeten ter zelfder tijd genomen worden; zij zuiveren het bloed en bevorderen het herstel. De Zalf en Pillen van HOLLOWAY kunnen bij borstziekten in deugdelijkheid door geen ander geneesmiddel geëvenaard worden.

De Zalf en Pillen moeten te zamen gebruikt worden voor de genezing der volgende Kwalen.

Open Beenen.	Jicht.
Zwerende Borsten.	Lendenpijn.
Brandwonden.	Aambeijen.
Steenpuisten.	Rheumatiek.
Bijen- en Muskietensteek.	Schurft.
Winterhanden.	Zwerende Tepels.
Kanker.	Keelpijn.
Stijve Gewrichten.	Huidziekte.
Likdoorns.	Scheurbuik.
Melaatschheid.	Zeere Hoofden.
Zweren.	Puisten van alle soorten.
Ontsteking der Lever, Nieren en Baarmoeder.	Wonden enz., enz.

Zijn op *franco* aanvraag a contant te bekomen bij den Heer J. M. VAN RENESSE, Depôthouder te *'s Gravenhage;* bij den Heer M. CLOOS, in de Vriesche Apotheek, Hang, bij de Zeevischmarkt, n.º 441, te *Rotterdam,* en bij den Heer J. STRAATMAN, Hoofd-Depôthouder te *'s Hertogenbosch;* alsmede in **Holloway's Etablissement,** te *Londen,* 244, Strand, en te *New-York,* 80, Maiden-Laine.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Potjes Zalf .. ƒ0.80, ƒ1.85, ƒ3, ƒ7.05, ƒ13.85, ƒ20.95.
Doosjes Pillen ƒ0.80, ƒ1.85, ƒ3, ƒ6.75, ƒ13.50, ƒ20.50.
NB. Bij ieder Doosje Pillen of Potje Zalf is een papier gevoegd dat den Patienten aanwijst hoedanig te handelen.

ROTTERDAM EN HULL,

iederen WOENSDAG en ZATURDAG.

Het Stoomschip **ALBERT,** Kapit. CH. HARDY, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL **Zaturdag 12 December 1863.**

Adres bij ***SEEUWEN & Co.***

OPLOSBAAR PHOSPHORZURE IJZEROXYDE VAN DOKTOR LERAS GRIMAULT & Cie APOTHEKERS TE PARYS

Dit nieuwe staalmiddel bevat in vloeibaren toestand de hoofdbestanddeelen der beenderen en van het bloed. Volgens de in de hospitalen te Parys plaats gevondene waarnemingen, overtreft dit middel de staalmelkzure yzer, of yzer-joduur pillen et geneest snel, en zonder verstopping te veroorzaken bleekzucht, maagziekten, slechte spysverteering, bloedverarming, moeyelyke maandstonden, en witte vloed. Het is het beste toevoegsel tot levertraan, de voortreffelykste gezondheidbehouder in warme luchtstreeken en voor zwakke of teringachtige gestellen. Depot te Parijs, 7, rue de la Feuillade; te Amsterdam, H. H. ULOTH, Apoth. Zeedijk; te Arnhem, OTTERBEIN; te 's Gravenhage VAN RENESSE en SNABILIE; te Tiel, FAASSEN; te Rotterdam, CLOOS; VAN SENTEN KOLFF; te Utrecht, GROOTENDORST; te Middelburg, VAN DE KAMER; te Leijden, REIJST; te Batavia, W. LOONEN en Cº, en in de voornaamste apotheken van Holland.

GREAT EASTERN RAILWAY-COMPANY.
Stoombootvaart tusschen
LONDON, NEDERLAND EN NOORD-DUITSCHLAND.
De snelvarende Stoombooten
BLENHEIM, Kapit. S. WARD,
EN
NORFOLK, Kapit. T. BOLLANDS,

vertrekken geregeld iederen DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG met Goederen en Vee van

Rotterdam via Harwich naar London.

HUDIG & PIETERS, Agenten.

GENERAL STEAM-NAVIGATION COMPANY.
ROTTERDAM EN LONDEN.

De Stoom-Schepen vertrekken met Passagiers en Goederen geregeld iederen Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.

DECEMBER 1863.

Zaturdag 12, 's morgens **11** ure.	**Donderdag 17,** 's namiddags **2** ure.
Dingsdag 15, 's namiddags **1** „	**Zaturdag 19,** 's morgens **6** „

VRACHTEN: Groote Kajuit £ 1.7.—, heen en terug £ 2.0.6.
Voor-Kajuit „ —.17.6, „ „ „ „ 1.6.6.

GEBROEDERS SMITH, *Agenten.*

STOOMBOOTDIENST
TELEGRAAF.
DECEMBER 1863.

Van ROTTERDAM naar ANTWERPEN.			**Van ANTWERPEN naar ROTTERDAM.**		
12 Zaturdag	's morgens	9.—	15 Dingsdag	's morgens	3.—
18 Vrijdag	's nachts van 17 op 18	12.—	19 Zaturdag	„	7.—
22 Dingsdag	's morgens	5.30	23 Woensdag	„	11.—
26 Zaturdag	„	8.30	29 Dingsdag	's morg. v. 28 op 29	2.—

PASSAGIERS-VRACHTEN van ROTTERDAM op ANTWERPEN:

Groote Kajuit ƒ 2.50, Heen en Terug ƒ 4.— Voor-Kajuit ƒ 1.50, Heen en Terug ƒ 2.50.

Passagiers-Bagage vrij. — Kinderen beneden de 10 jaren Halve Vracht.

LIGPLAATS: ***BOLWERK,***

VERWEY & Co., *Cargadoors-Expediteurs,* Boompjes te Rotterdam.

ARNHEMSCHE

STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

WINTERDIENST
van 6 December 1863

Van ARNHEM naar ROTTERDAM,
MAANDAGS, WOENSDAGS, ZATURDAGS,
des morgens ten **8** ure.

Van ROTTERDAM naar ARNHEM,
ZONDAGS, DINGSDAGS, DONDERDAGS,
des morgens ten **8½** ure.

Arnhem,
3 December 1863. DE DIRECTEUR.

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

Openbare Aanbesteding,

onder nadere goedkeuring van het Departement van Koloniën, in **een en zeventig Perceelen,** van:

208172	N. ℔	STAAF-, PLAAT-, HOEK- en BAND-IJZER en IJZERDRAAD.
4750	Stuks	IJzeren PLATEN.
16320	N. ℔	STAAL.
210200	„	GIET-, PLAT- en STAAFLOOD.
355	„	SOLDEERLOOD, SOLDEERTIN en SOLDEERZINK.
500	„	Looden BUIZEN.
13000	„	ZINK in Bladen en Spiauter.
700	Bladen	BLIK.
67925	N. ℔	IJzeren en Vertinde SPIJKERS.
2000	„	WORMNAGELS.
30000	„	LOODWIT.
	Diverse	VERFWAREN.
10000	Stukjes	WAS in Schijven (in doosjes).
	Diverse	IJZERWAREN.
	Diverse	GEREEDSCHAPPEN.
26	Stuks	Metalen SCHEEPSKLOKKEN.
265	„	Koperen SLOTEN en KRUKKEN.
	Diverse	Koperen HENGSELS, SCHUIVEN, KNIPPEN enz.
7250	Stuks	VIJLEN.
1208	„	SCHEEPS- en PATENTGLAS.
	Divers	BORSTELWERK.
1745	Stuks	SCHOPPEN, FACHINE, GRAS- en KAPMESSEN.
1750	„	PAGAAIJERS.
	Diverse	SCHERMBEHOEFTEN.
	Diverse	TROMBEHOEFTEN.
24000	N. Kan	Gekookte en Ongekookte LIJNOLIE.
	Diverse	SLIJPSTEENEN.
40	Stuks	HEIBLOKKEN en RAMMELSCHIJVEN.
31	„	BLAASBALGEN.
1000	N. ℔	ASPHALT-COMPOSITIE.
	Divers	IJZERWERK voor Stoom-Bagger-Molens.
1500	Stuks	SCHAPEN- en LAMSVACHTEN.
75	Vellen	BLAASBALG-, VARKENS- en ZEEMLEDER.
7100	N. El	SLANGEN voor Brandspuiten.
8	Stuks	SCHEEPSBRANDSPUITEN.
36	„	ZUIGBUIZEN voor dito.
6000	„	PATROONTASSCHEN.
600	N. El	Lederen STUURREEPEN.
200	Stuks	DUIMELINGEN.
2	„	SCHEEPSKOMBUIZEN.
3000	strekkende Ellen	HARDSTEEN.
3000	Stuks	Hardsteenen en Marmeren VLOERTEGELS.
50	„	SNOEREN tot Hoornblazers.
1000	N. El	Gekeperd KATOEN (Drills).
9500	N. ℔	POKHOUT.
900	„	SOLDEERKOPER, Koperen SPIJKERS en NAGELS.
2000	Stuks	Koperen VLAMPIJPEN.
1000	„	IJzeren DITO.
2	Stellen	CONDUCTORS met Toebehooren.
	Diverse	BENOODIGDHEDEN, als: Kalmink, Katoenen Kousjes, Lamppitten, Zakken en Singelband.
13000	Stuks	Verglaasde BAKKEN.
2260000	„	Hardgraauwe WAALMOPPEN.
62	„	IJzeren WATERKISTEN.

De Voorwaarden van Levering, *welke in geen geval den gegadigden zullen worden toegezonden,* liggen ter inzage aan het Departement van Kolonien, aan het Koloniaal Magazijn te Amsterdam en op elken Werkdag, van 10 tot 3 ure, ten Kantore der Directie der Nederlandsche Handel-Maatschappij te Amsterdam en van hare Agenten te Rotterdam, Dordrecht, Schiedam, aan den Helder en te Middelburg. Zij zijn voorts, zoo lang de voorraad strekt, bij de Directie en hare Agenten verkrijgbaar tegen 25 Cents voor elk Exemplaar.

De Inschrijvings-Billetten, welke op de genoemde Plaatsen te bekomen zijn, moeten *allen* op Woensdag den 23 December eerstkomende, **des voormiddags te Elf ure,** *vrachtvrij (ongefrankeerde zullen niet worden aangenomen)* ingeleverd zijn aan het Lokaal der Maatschappij te Amsterdam, op welk uur de Bus zal worden geopend. Daarna zal onmiddellijk tot de voorloopige Toewijzing der Perceelen 1 tot en met 36 worden overgegaan, terwijl die van de Perceelen 37 tot 71 te 1 ure zal plaats hebben.

Amsterdam 9 December 1863.

Openbare Aanbesteding.

POLDERSCHOUT en HEEMRADEN van de Polders **den Hoek** en **Schiewagt,** onder *Lekkerkerk,* zijn voornemens om op Woensdag den 23 December 1863, des voormiddags ten 10 ure, in het Raadhuis van Lekkerkerk, in het openbaar aan te Besteden:

Het **Vijfjarig ONDERHOUD** van al de **WIND-WATERMOLENS,** benevens van **alle andere Polderwerken,** bij Bestekken breedvoerig omschreven.

De aanwijzing zal plaats hebben den 16 December, des morgens ten 9 ure, aanvangende bij de Hoeksche Molens, door den Heer J. PAUL, Architect te Zevenhuizen, bij wien, alsook bij den Polderschout, den Heer R. BLOK, Burgemeester te Lekkerkerk, nadere inlichtingen zijn te bekomen, en Exemplaren der 4 Bestekken, elk voor ƒ 0.50, verkrijgbaar zijn gesteld.

Lekkerkerk, den 7 December 1863.

Polderschout en Heemraden voornoemd,
de Secretaris, (get.) A. BREEDVELD, *Heemraad.*
de Schout, (get.) R. BLOK.

PUBLIEKE VEILING,
te ROTTERDAM,

op Maandag 14 December 1863, des voormiddags ten *half elf* ure, in het Logement **de Zon,** aan den Steiger, ter requisitie van de Nederlandsche Bank, van:

Ca. 18½ Last ROGGE,
per 2100 kilo,
liggende op Zolder *Witte Leeuw.*

Ca. 31½ Last ROGGE,
per 2100 kilo,
liggende op Zolder *West-Indiën n.º 1.*

64 Balen TARWEMEEL,
81 „ GRIND,
liggende op Zolder *Witte Leeuw.*

Alwaar dezelve op Zaturdag 12 dezer, van 10 tot 4 ure, en op den dag van den verkoop van 8 tot 10 ure, zijn te bezigtigen.

Nadere informatien ten Kantore van SCHADEE & Co.

SCHOUWBURG.

VRIJDAG 11 DECEMBER 1863:

DE GELDKWESTIE, Tooneelspel in 5 Bedrijven, naar 't Fransch van *A. Dumas.* In geruimen tijd niet vertoond. De **Pauze** na het Vierde Bedrijf.

Aanvang ten ***half acht*** *ure.*

ZATURDAG 12 DECEMBER 1863:

DER TROUBADOUR, grosse Oper in 4 Acten, Musik von VERDI.

Graf Luna: Herr DUSCHNITZ, als **Erste Debut.**

Aanvang ten 7½ ure.

THEATRE FRASCATI.
LES BOUFFES ROTTERDAMMOIS.

HEDEN DONDERDAG 10 DECEMBER:

EINER VON UNSRE LEUT, komische Scène door Hr. KRAELY; DIE GLOCKEN BLUME, Aria door Frl. DORIS; EIN DEUTSCHER IN ALGER, Scène und Duet mit Tanz; LA DIGUE DONDAINE, PHILIS ET DAPHNIS, Chansonnettes par Mlle. BERTHE; MYLORD ET DANSEUSE, Operette en 1 Acte. Duitsche en Fransche Operettes, comique Scènes etc.

Aanvang 8 ure. **Entrée vrij.**

WM. KOSTER, *Directeur.*

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amst.: 7.25, 10.25, 1.55, 3.30, 7.40.
„ „ alleen naar 's Hage: 5.45 's n.m., 10.2 's avonds.
„ „ naar Schiedam op de werkdagen: 12 's middags.
„ Amst. naar Rott.: 8.30, 11.20, 2.50, 4.30, 7.30.
„ 's Hage „ „ 8.30, 10.35, 1.25, 4.25, 6.40, 7.50, 9.40.
Aank. te Rott.: 9.15, 11.20, 2.10, 5.5, 7.25, 8.35, 10.25.

Vertrek van ***Rijn-Spoorweg.***

Rotterd.: 6.55, 9.50, 12.25, 2.10 (werkd.), 5.55, 9.15.
Amst.: 7.25, 10.25, 12.30, 4.30 (werkd.), 6.35, 9,10.
Arnh. n. Utr.: 6.30, 9.37, 11.55, 1.— (werkd.), 5.55, 7.50.
Utr. n. Rott.: 6.10, 8.40, 11.40, 1.15, 5.35, (werkd.), 7.50.
Gouda n. Rott.: 7,30, 9.20, 12.44, 1.53, 6.27 (werkd.), 8.40.
Aank. te Rott.: 8.15, 9.55, 1.15, 2.15, 7.05 (werkd.), 9.20.

Centraal-Spoorweg.

Van Utrecht n. Hattem 8.55, 1.45, 8.05.
Van Hattem n. Utrecht 5.10, 10.05, 4.23.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Antwerpen naar Rotterdam en Breda: 7.50 's morgens, 12.20 's middags en 5.50 's namiddags (de laatste alleen tot Moerdijk en Breda).
„ Rotterdam naar Antwerpen en Breda: 10.30 's morgens, 3.10 's namiddags.
„ Breda naar Antwerpen en Rotterdam: 6.45 's morgens, 12.40 's middags en 5.35 's namiddags.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. VAN REYN, te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHECOURANT

VAN

DONDERDAG 10 December 1863, N.º 293.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Woensdag 9 December.

Is ingekomen eene missive van den Minister van Marine, ten geleide van de rapporten der commissie tot beproeving der pantserplaten, en tevens tot wederlegging van het aangevoerde door den heer Wintgens. — In handen gesteld eener commissie van vijf leden: de heeren van Mulken, Hugenholtz, Storm van 's Gravesande, Taets van Amerongen en de Bieberstein. — De heer **Wintgens** verzoekt de teekeningen welke hem zijn verstrekt, mede in handen dier commissie te stellen, waartoe wordt besloten.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over **Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting voor 1864** (Departement van Oorlog).

Art. 1 (tractement van den Minister) wordt *aangenomen.*

Bij art. 2 (tractementen der ambtenaren) drukt de heer **van Bosse** nader zijne meening uit dat, zoo er al in de tegenwoordige omstandigheden niet aan eene inkrimping van het eindcijfer te denken zij, er niettemin zeer gegronde aanmerkingen te maken zijn op de kosten voor het departement, vooral in vergelijking met andere omvangrijke departementen en dat op deze afdeeling werkelijk te bezuinigen valt als men maar wil. Hij blijft er bij dat de hoofden der afdeelingen bij oorlog verre geprivilegieerd zijn boven de burgerlijke ambtenaren, die ook nog tot het pensioenfonds moeten bijdragen. — De heer **Storm van 's Gravesande** deelt en versterkt dezelfde bezwaren, waarop de **Minister** antwoordt dat, vóór hij die betrekking bekleedde, hij dezelfde gedachten had, maar in de praktijk er van is teruggekomen. Men kan toch niet vergen dat aan de hoofdofficieren, bij het Departement van Oorlog gedetacheerd, minder tractement worde gegeven dan aan de hoofdofficieren bij het leger. Wat de overige ambtenaren betreft, wordt het geld dat er vrij valt over de aanblijvenden verdeeld, en de Minister zal daarmede voortgaan, maar in het tractement der officieren kan hij geen verandering brengen. Hunne toelage strekt overigens, omdat zij anders niet zouden verkiezen hier gestadig op een bureau te zitten.

Op art. 9 (tractementen, soldijen enz.) stelt de heer **Cool** een amendement voor, strekkende om dat artikel met *f* 25,000 te verminderen, door den prijs van het ration brood op 8½ cent in plaats van 9 cent te bepalen, en zulks met het oog op de tegenwoordige graanprijzen en de vooruitzigten op daling. — De heer **van Bosse** ondersteunt dit amendement, vooreerst omdat daardoor het ration brood meer in verhouding komt tot den kostenden prijs, en ten andere als een protest tegen de bevoegdheid des Min. om gelden, overschietende op het brood, te besteden voor voorwerpen bij de broodbakkerij. Dit acht hij een comptabel misbruik; het is het geven van eene andere bestemming aan gelden, buiten de Rekenkamer om. Wil de Minister een stoomgemaal voor de broodfabriek, dan moet hij de gelden daarvoor aanvragen en aan de contrôle der Rekenkamer onderwerpen.

De **Minister** verklaart zich tegen het amendement. Hij is huiverig om het ration brood op 8½ cent te brengen. Er kunnen omstandigheden komen dat het graan weer stijgt, en dan zou er ongelegenheid ontstaan, dan zou men eene suppletoire begrooting moeten indienen of de getalsterkte der miliciens verminderen, zoo als dat wel eens geschipperd wordt. Wat het aangevoerde door den heer van Bosse betreft, zegt de Minister dat deze zaak geheel is ingerigt even als de menage-rekening; voor contrôle behoeft men niet te vreezen. De Rekenkamer is lastig genoeg en ziet waarlijk niets door de vingers. Maar nu is er met de Rekenkamer eene soort van overeenkomst getroffen om juist de zaak van het brood te behandelen, zoo als geschiedt, namelijk dat uit de saldo's de uitgaven voor de bakkerij goed gemaakt worden. De zaak is dus geheel zuiver en geregeld. De heer **de Bieberstein** bestrijdt het amendement. Op de tegenwoordige graanprijzen valt niet te rekenen. Stijgen zij, dan bevindt men zich in verlegenheid. De heer **van Diggelen** is voor het amendement, ook omdat hij van den Minister gehoord heeft dat er wel een middeltje bestaat om uit de ongelegenheid te geraken, door wegzending namelijk van miliciens. Is er periculum in mora, dan kan eene suppletoire begrooting worden aangeboden. De heer **van Bosse** merkt nog op dat hij alléén de *instructie* der Rekenkamer kent, en geene overeenkomsten omtrent het comptabel beheer bij de Departementen. De **Minister** antwoordt dat er een *memorandum* bestaat, gebaseerd op de instructie. Dit bedoelde hij met overeenkomst. In omvraag gebragt, wordt het amendement met 38 tegen 28 stemmen *verworpen.*

Voor de heeren: van der Poel, Heemskerk Azn., van Voorthuysen, Zijlker, Mensonides, Geertsema. van Heukelom, Hugenholtz, Guljé, Dirks, de Lom de Berg, Westerhoff, Godefroi, Idserda, Beens, Kerstens, van Eck, Bots, Dullert, Gevers Deynoot, van Diggelen, de Raadt, van Bosse, Wybenga, Cool en Reinders.

Bij de behandeling van afdeeling VII (*geneeskundige dienst*), bespreekt de heer **Nolthenius** het onbillijke dat er in gelegen is jegens de officieren van gezondheid, aan wie de verpligting is opgelegd, om, na het verkrijgen van een wetenschappelijken graad, zich op nieuw voor tien jaren aan 's Rijks dienst te verbinden. Hij houdt zich overtuigd dat, als de Minister deze zaak overweegt, hij op deze bepaling zal terugkomen. De heeren **Idserda** en **van Eck** ondersteunen het gezegde door den vorigen spreker. Het komt hen onverklaarbaar voor hoe de Minister die bepaling kan overeenbrengen met het begrip van regt. Voor de officieren van het Indisch leger en van de Marine is die bepaling ook ingetrokken. Het leger heeft ook belang bij eene wijziging dezer bepalingen, want door het bestaande voorschrift zullen de meer kundigen worden afgeschrikt langer bij het leger te blijven. — De **Minister van Oorlog** houdt vol dat, daar de officieren van gezondheid op 's Rijks kosten worden gevormd, het billijk is te zorgen dat de vrucht van dien geldelijken bijstand niet te spoedig voor den Staat verloren ga. Hij wil echter gaarne onderzoeken of het mogelijk is in deze eenige verandering aan te brengen.

Bij art. 18 bespreekt de heer **Cool** de wenschelijkheid om de jeugdige miliciens op de hoofdwacht eenige afleiding te verschaffen, zoo als: boeken, uitspanningslectuur enz. Hij kan zich niet goed vereenigen met het afwijzend antwoord des Ministers in de stukken, die evenwel nader te kennen geeft, dat, als men de dienst in de wachthuizen kent, er dan niet te denken valt aan oprigting van bibliotheken.

De heer **Groen** ondersteunt den heer Cool, waarop de heer **de Bieberstein** antwoordt, dat hij ook in zijne militaire loopbaan veel gedaan heeft ter bevordering van de moraliteit van den soldaat; nu moge de heer Groen kundige en vrome militairen gesproken hebben, maar wie ooit in den nacht dienst heeft gedaan of op de brits geslapen heeft, zal moeten toestemmen, dat op de wacht geen bibliotheken te pas komen, ja dat men te vreezen heeft dat, als men den Bijbel zelfs daar zou willen brengen, deze in den kagchel zoude worden geworpen.

Bij de XIde afdeeling (materieel, enz.) hebben de heeren **Heydenrijck** en **van Lynden** gewezen op het gevaarlijke van kruidmagazijnen in of bij de steden, en wenschen eenige verduidelijking van de Memorie van Beantwoording, waarsan de **Minister** voldoet, en wat Nijmegen betreft, geruststellende verzekeringen geeft, omdat daar gedetacheerde werken buiten de stad worden aangelegd.

De heer **van Diggelen** zegt dat men tot dusver meest op goed vertrouwen berust heeft in hetgeen de Ministers van Oorlog omtrent ons verdedigingsstelsel hebben gezegd. Hij heeft echter meer en meer ingezien dat er eigen onderzoek moet plaats hebben naar de behoeften van een defensiestelsel. Hij heeft dan ook de zaak zelf onderzocht, en rangschikt zich onder hen die van oordeel zijn dat vele onzer vestingen geen ander nut hebben voor het nationaal gevoel dan het onderhoud van eenige oude kasteelen voor oude familien. Het doel der vestingen is zoo verouderd, dat hij thans ook van meening is, dat vele dier vestingen zoo niet kunnen worden verlaten, dan toch doelmatig veranderd. Hij heeft daarover met twee bijzonder kundige mannen gesproken, en een daarvan zeide hem dat wij Breda wel tienmaal konden opgeven tegen Bergen-op-Zoom eens, terwijl de ander van een geheel tegenovergesteld gevoelen was. Hij gelooft dus dat daar, waar bij de deskundigen zooveel verschil van gevoelen bestaat, bij ook zijne meening moet zeggen, en deze is dat, indien er al niet veel vestingen kunnen vernietigd worden, er toch groote vereenvoudiging kan plaats hebben. En ofschoon hij nu de aanneming of verwerping van deze begrooting niet afhankelijk stelt van de pogingen om eenige vestingen te doen verdwijnen, zoo meent hij toch deze zaak aan de nadere overweging des Ministers te moeten aanbevelen. Hij vraagt of het waar is dat, terwijl daar vele onnoodige vestingen worden onderhouden, zoo vele andere punten niet behoorlijk worden voorzien, en of de Minister het ook niet wenschelijk acht dat er met meerderen spoed worde voorzien in onze defensie ter zee.

De **Minister van Oorlog** zegt, dat hij zich gisteren reeds omtrent de vestingen heeft geuit, en dat hij zich daaraan refereert. Wat de verdediging onzer zeegaten betreft, maakt de Min. zwarigheid om hier in het openbaar mededeeling te doen nopens onze defensiemiddelen.

De heer **van Diggelen** erkent dat dit ook niet te pas zou komen, maar aangezien hij zich overtuigd heeft dat de aanstalten die er gemaakt worden voor de defensie van de landzijde tot ondersteuning onzer maritieme middelen, van geen beteekenis zijn, zoo vraagt hij den Min. of het in zijne bedoeling ligt met eenigen spoed die werken te doen uitvoeren, die alleen in staat zijn de maritieme verdediging mogelijk te maken.

De **Minister** antwoordt dat op dit oogenblik aan de kustdefensie het voornaamste reeds is gedaan wat er gebeuren moest. Alles kan echter niet te gelijk geschieden, maar hij geeft de verzekering dat in dit opzigt zal worden gedaan wat het meest noodzakelijk is.

Nadat de algemeene beraadslagingen over deze afdeeling waren gesloten, wordt overgegaan tot art. 22 en het daarop voorgestelde amendement van den heer **van Heukelom,** strekkende om de onderhoudskosten van de vestingen Bergen-op-Zoom, Maastricht en Breda van de begrooting af te voeren.

De heer **van Heukelom** licht zijn amendement kortelijk toe. Het is hetzelfde als ten vorigen jare, en bij de algemeene beraadslagingen is de quaestie ook besproken, en is door den Minister de strekking tot eenige vermindering, met het oog op het opgeven van vestingen, bestreden. De Kamer zal nu hebben te beslissen. Sedert het vorige jaar hebben zelfs meerdere deskundigen zich voor het opgeven van sommige vestingen verklaard. Spreker staaft zijne meening nader door een opstel uit den Militairen Spectator. Hij beschouwt de zaak ook met het oog op de neutraliteit, welke wij altijd zoo veel mogelijk moeten handhaven, in zoo ver dit overeenkomt met de eer en de waardigheid des Lands. In welke verhouding komen wij, als Frankrijk met Duitschland in oorlog mogt geraken, en wij bezetting hebben in Maastricht? Bovendien is een groot deel van ons leger noodig om die vestingen te bezetten.

De heer **Wintgens** zal niet treden in de quaestie of die vestingen gemist kunnen worden; hij wenscht alleen te vragen: hoe is dit amendement overeen te brengen met art. 1 der Grondwet, luidende: „Het Koningrijk bestaat uit enz., behoudens de betrekkingen van het Hertogdom Limburg met uitzondering der *vestingen* Maastricht en Venlo en van hare kringen tot het Duitsch Verbond."

De heer **de Poorter** stelt voor den post te verminderen met *f* 4000; dan blijven er nog *f* 800 voor de zeeweringen.

De heer **Heydenrijck** is tegen het amendement van den heer van Heukelom. Het is bij niemand twijfelachtig dat er behoefte is aan verdediging en aan een verdedigingsstelsel, maar dan moet dat alles goed zijn en aan de vereischten beantwoorden. Hij ziet in den Minister een man van een vast stelsel, dat in hoofdzaak gedeeld wordt door het comité van defensie en door de militaire specialiteiten in de Kamer. Hij heeft vertrouwen in den Minister, mits deze zijn stelsel fiksch en goed doorzet. En daar nu de Minister voorleden jaar en thans op nieuw het opheffen der vestingen bestreden heeft, en het comité van defensie er insgelijks tegen is, daarom verklaart hij zich als leek tegen het amendement. Hij houdt de gevolgen voor oogen: gesteld de Minister treedt af en er komt een ander met een nieuw systeem, dan wordt er weer tijd en misschien veel geld verloren. Of de Minister blijft aan, en dan zijn zijne krachten gefnuikt, zijn systeem uit zijn geheel gerukt; zijn ijver zal verslappen en er zal half werk verrigt worden, zoodat er later misschien veel meer besteed zal worden.

De heer **Storm van 's Gravensande** heeft reeds verklaard, dat hij Maastricht en Venlo op zich zelven niet noodig acht, maar daarom is hij nog niet voor de opheffing op dit oogenblik. Vooreerst meent hij dat, hoe minder er in de Kamer over de vesting Maastricht en onze verhouding tot den Duitschen Bond gesproken wordt, hoe beter dit is, omdat wij anders nooit van den Duitschen Bond af zullen komen. Tegenover de krijgskundige eventualiteiten, door den heer van Heukelom aangevoerd, zegt spr. dat, als Frankrijk met Duitschland in oorlog mogt geraken, de vesting Maastricht niet door onze troepen bezet zal zijn. Dan zullen er reeds lang Duitsche troepen in zijn, en dus zal het geen schade aan de neutraliteit doen als wij Maastricht behouden. Nog iets anders: de aanneming van het amendement leidt ook tot geen praktisch resultaat. Werd het amendement aangenomen, dan zou de Minister de vestingen laten liggen; doch daarmede is het doel niet bereikt. Dat kan alleen geschieden wanneer de Minister een voorstel doet tot slechting van sommige vestingen. Het amendement kan dus geen doel treffen, tenzij het ware om dezen Minister van Oorlog te doen vallen, dan is het iets anders; doch hij vermoedt niet, dat dit de bedoeling is.

De heer **de Bieberstein** brengt, naar aanleiding van deze laatste opmerking, eenige woorden in het midden. Hij zal vóór het amendement stemmen, maar volstrekt niet met het oogmerk om den Minister te doen vallen: dit stelt hij op den voorgrond. Hij ziet in het amendement, al voldoet het niet geheel, toch een grooten stap voorwaarts; ook hij meent dat Maastricht en Venlo niet noodig zijn in ons defensiestelsel. Hij vreest juist casu quo onheilen voor het Vaderland door het behoud dezer vestingen.

De heer **Dullert** meent dat de opmerking van den heer Wintgens, aan art. 1 der Grondwet ontleend, niet ernstig gemeend is. Hij kan voorts het gevoelen niet deelen, dat het spreken in deze zou schaden aan onze betrekkingen tot den Duitschen Bond. Eindelijk is hij wel degelijk van oordeel dat de aanneming van het amendement wèl zou helpen, want het is toch niet te veronderstellen dat een Minister, na zoodanige stemming, het volgend jaar den post weder op de begrooting zou brengen.

De heer **Wintgens** zegt, in antwoord op den heer Dullert, dat het hem met zijn grondwettig bezwaar wel degelijk ernst was, en dat die spr. ook geene argumenten heeft aangevoerd om zijn bezwaar te wederleggen. Maastricht en Venlo zijn bij de Grondwet juist van den Duitschen Bond uitgesloten, omdat zij zijn vestingen. Hij staaft zijn gevoelen door hetgeen daaromtrent door een schrijver is gezegd.

De heer **van Heukelom** beantwoordt de bezwaren tegen zijn amendement ingebragt. Hij refereert zich aan hetgeen ter verdediging daarvan reeds door den heer Dullert is aangevoerd. Hij houdt tegen den heer Wintgens vol, dat het volstrekt de bedoeling der Grondwet niet kan geweest zijn, de vestingen Maastricht en Venlo ten eeuwigen dage als vestingen van Nederland te behouden. Hij ontkent ook dat de strekking van zijn amendement is om den Minister van Oorlog te doen vallen. Integendeel hij betreurt het, dat van elke groote of kleine zaak eene politieke quaestie wordt gemaakt. Daardoor toch worden de belangen van het Land volstrekt niet behartigd. Wanneer echter een Minister zich omtrent eene quaestie zoodanig uitlaat, dat daaruit is af te leiden dat hij zou aftreden of het besluit der Kamer niet uitvoeren, dan is elke discussie overbodig. Hij acht dergelijke uitdrukkingen ook onparlementair en wil ze liever beschouwen als niet te zijn gebezigd. — Hij houdt vol dat Maastricht en Venlo niet behooren tot ons systeem van defensie. De heer Storm acht het beter niet over deze zaak te spreken, omdat dit nadeelig kan zijn voor onze verhouding tot Duitschland. Hij meent echter dat juist door Maastricht als vesting op te heffen, wij onze positie tegenover Duitschland meer zouden verbeteren, en dat ook onze neutraliteit, door het behoud der vesting, in gevaar kan worden gebragt, wanneer Duitschland en Frankrijk tegen elkaar ageren. Hij erkent bij de behandeling der spoorwegbegrooting te hebben gestemd tegen het amendement van den heer Storm, om weg te laten de aangevraagde som voor werken aan de vesting Bergen-op-Zoom, maar hij heeft dit gedaan omdat hij meende, dat toen de quaestie over ons verdedigingsstelsel niet te pas kwam. — En dat de aanneming van zijn amendement geen practisch nut zou hebben, meent hij te mogen betwijfelen. Integendeel, hij meent dat het effect veel grooter zal zijn dan wanneer de Kamer bij motie de wenschelijkheid uitspraak van het slechten van vestingen.

De heer **van Beyma** geeft de redenen op, waarom hij zal stemmen tegen het amendement van den heer van Heukelom. Bij hem geldt vooral het grondwettig bezwaar, door den heer Wintgens reeds aangevoerd. De Grondwet praevaleert alles, en nu wordt in art. 1 duidelijk aangetoond waaruit het Koningrijk zal bestaan. Brengt men daarin wijziging, dan maakt men inbreuk op de Grondwet.

De **Minister van Oorlog** zegt zich reeds vroeger omtrent het behoud der vestingen Maastricht en Venlo te hebben uitgelaten. Hij acht ze noodig. Hij zal zich dan ook thans bepalen om eenvoudig te vragen: vertrouwen. Gisteren heeft hij zich omtrent zijn stelsel uitgelaten. Wordt nu het amendement aangenomen, dan zal hij daarin zien dat de Kamer hem niet dat vertrouwen schenkt, wat hij wenscht. Wat hij doen zal als het wordt aangenomen, zal hij later zien. Een verzoek doet hij echter: Liever dan het amendement aan te nemen, verlangt hij afstemming zijner begrooting. Wordt toch het amendement aangenomen, dan staat het nog aan hem om te zien wat te doen, en, trad hij af, dan zou zijn opvolger door het besluit der Kamer gebonden zijn. — Wat de vesting Bergen-op-Zoom betreft, zegt de Minister dat, zoo lang de regterlinie niet is afgewerkt, deze vesting moeijelijk is te verlaten.

De heer **van Heukelom** zegt, dat het grondwettig bezwaar misschien zou kunnen opgaan als de Grondwet zeide: het Rijk bestaat met *inbegrip* der vestingen Maastricht en Venlo, enz. Maar, zoo als de woorden thans luiden, kan dit bezwaar niet opgaan. — Wat de zaak zelve betreft: de Min. heeft er een quaestie van vertrouwen van gemaakt, als het amendement wordt aangenomen. Hij vraagt, of dan het vertrouwen daarin bestaat, dat men in alles met den Minister moet voortgaan? Mag men niet op goede gronden een Minister tegen spreken? Is dat vertrouwen? Dan kan men nooit zeggen dat in een Minister vertrouwen gesteld wordt. Of is het vertrouwen iets anders? Als de Minister dreigt met aftreden, dan noemt hij dit ook onparlementair. De Minister zegt dat, bij aanneming van het amendement, hij zal weten wat hem te doen staat. Dat is natuurlijk. De Min. kan zich daarover niet vooraf uitlaten. Maar als de Min. zijn amendement beschouwt als een hefboom om het Ministerie schade te doen, dan trekt hij het liever in. Als de Min. het woord vertrouwen echter beschouwt in den gewonen zin van het woord, zich oplossende in een bloot verschil van gevoelen, dan blijft hij zijn amendement volhouden. Hij wenscht van den Min. een bepaald antwoord.

De **Minister van Oorlog** is bereid dat antwoord te geven. Hij herhaalt wat hij gezegd heeft: Wanneer het amendement wordt aangenomen, dan ziet hij daarin een bewijs van wantrouwen, en dan behoudt hij aan zich te beoordeelen of hij zal aftreden, ja of neen. Maar hij herhaalt ook: Liever verwerping der begrooting, dan aanneming van het amendement.

Het amendement van den heer van Heukelom wordt hierop in stemming gebragt en *verworpen* met 37 tegen 29 stemmen.

Voor de heeren: Cornelis, van Eck, Bots, Dullert, Kappeyne, van Diggelen, van der Linden, Heemskerk Bz., van Bosse, Wijbenga, Reinders, Zijlker, Jespers, Mensonides, Geertsema, van Heukelom, Hugenholtz, Guljé, de Meester, de Lom de Berg, Westerhoff, Idserda, Begram, Beens, Poortman, Hoynck van Papendrecht, Viruly Verbrugge, Kerstens en Dumbar.

Tegen de heeren: van Asch van Wijck, Luyben, Gevers Deynoot, de Brauw, de Raadt, van Lynden, Groen, Wintgens, van Kerkwijk, Cool, Beyma, de Poorter, van Heemstra, Nolthenius, van der Poel, Heemskerk Az., van Voorthuysen, Kien, Lijcklama, van Mulken, Hoekwater, Taets van Amerongen, van der Veen, Storm van 's Gravesande, Hoffman, Dirks, Godefroi, Heydenrijck, de Bieberstein, Mijer, van Goltstein, van Foreest, van Nispen, Blussé, van Lidth de Jeude, van Heiden Reinestein en de Voorzitter.

Het amendement van den heer de Poorter wordt mede *verworpen* met 35 tegen 31 stemmen.

Bij art. 25*a*, zijnde *f* 60,000 voor een gesloten aardewerk bij den Rijnbandijk te Elden, hebben de heeren **Dullert** en **Storm van Gravesande** de geheele of gedeeltelijke onnoodigheid van dat werk betoogd, en veeleer op de verbetering van de Grebbelinie aangedrongen, terwijl de **Minister** de uitgaaf verdedigde in het belang van het defensiestelsel en in verband met andere werken. — Er werd evenwel geen amendement voorgesteld omdat de post uit verschillende bestanddeelen is zamengesteld. Bij stemming wordt het artikel *aangenomen* met 51 tegen 15 stemmen.

Tegen de heeren: Dullert, Kappeyne, van Bosse, Reinders, Mensonides, van Heukelom, Hugenholtz, Storm van 's Gravesande, Guljé, Begram, van Goltstein, Beens, Viruly, Kerstens en Dumbar.

Bij de afdeeling *kazernering* heeft de **Minister** in antwoord op de vraag van den heer **Idserda** te kennen gegeven, dat hij de strikte noodzakelijkheid niet inziet om te Leeuwarden een eskadron kavalerie in garnizoen te leggen, waarop de heeren **Idserda, Dirks** en **Beyma** te kennen geven, dat zij dan wenschen, dat voortaan geene kosten voor kazernes en huisvesting meer op de gemeenten zullen komen, en zulks in overeenstemming met art. 187 der Grondwet. In den verderen loop der woordenwisseling heeft de Minister gezegd dat, als de stad *alle* kosten van kazernering op zich neemt, hij dan bereid is met mei daar een escadron kavalerie te leggen. Op aandrang van den heer van Lynden zegt de Minister, dat het bezwaar in heeft om aan de kazernen eigenlijke boekerijen te verbinden. Er worden reeds boeken aan de korpsen verstrekt.

Nadat alle andere artikelen waren afgehandeld, wordt het Hoofdstuk in stemming gebragt en **aangenomen** met 40 tegen 26 stemmen.

Voor de heeren: Wintgens, van Kerkwijk, Cool, Reinders, van Beyma, de Poorter, Heemstra, Nolthenius, van der Poel, Heemskerk Azn., van Voorthuysen, Kien, Lycklama, van Mulken, Geertsema, Hoekwater, Taets van Amerongen, van der Veen, Storm van 's Gravesande, Hoffman, de Meester, Dirks, de Lom de Berg, Godefroi, Heydenrijck, de Bieberstein, Mijer, van Goltstein, van Nispen, Blussé, van Lidth de Jeude, van Heiden Reinestein, Cornelis, Luyben, Bots, Gevers Deynoot, de Brauw, van Diggelen, de Raadt en de Voorzitter.

Tegen de heeren: van Bosse, Wybenga, Zijlker, Jespers, Mensonides, van Heukelom, Hugenholtz, Guljé, Westerhoff, Idserda, Begram, van Foreest, Beens, Poortman, Hoynck, Viruly, Kerstens, Dumbar, van Asch van Wijck, van Eck, Dullert, Kappeyne, van Lynden, Groen, van der Linden en Heemskerk Bzn.

De Vergadering wordt hierna gescheiden tot morgen ochtend ten 11 ure. Aan de orde zijn dan de beraadslagingen over de begrooting voor Kolonien.

Inlichtingen op het adres van T. J. STIELTJES,

betrekkelijk den spoorweg van Samarang naar de Vorstenlanden.

BRIEF VAN DEN MINISTER VAN KOLONIEN.

's Gravenhage den 7 December 1863.

De ondergeteekende heeft de eer hierbij de door de Tweede Kamer der Staten-Generaal verlangde inlichtingen te geven, omtrent een bij haar den 3 dezer ingekomen adres van den heer T. J. Stieltjes, ontslagen adviseur bij het Ministerie van Kolonien, in hetwelk de adressant opkomt tegen de wijze waarop publiciteit is gegeven aan zijne rapporten van 6 november 1862, n.º 345, en van 15 april 1863, n.º 113.

De Minister heeft gemeend kortheid te kunnen betrachten, daar de enkele vergelijking der hierbij aangeboden stukken voldoende opheldering omtrent de meeste punten zal verschaffen. Ook achtte hij het onnoodig over schrijf- of drukfouten uit te weiden; alleen doet hij opmerken, dat het door adressant beweerde *fautief* noemen van *Gouvernements*-tabak in de gedrukte bijlage I, staat 1, te wijten is aan eene schrijffout in het uit Indië ontvangen stuk van de commissie voor de vervoermiddelen.

Bij de stukken betreffende de concessie voor den spoorweg van Samarang naar de Vorstenlanden was gevoegd eene kaart, afkomstig van de commissie voor de vervoermiddelen, waarvan het origineel hierbij wordt gevoegd. Deze kaart was reeds in Indië aangevuld op last van den Gouverneur-Generaal door den heer Beijerinck, en werd later hier te Lande nader bijgewerkt volgens andere en later ontvangen bescheiden van evengemelde commissie, onder anderen de door haar geleverde boschkaart en de hoogte- en productiekaart, overgelegd bij het rapport van 6 november 1862. De aldus bijgewerkte kaart werd aan de Kamer medegedeeld te gelijk met de Memorie van Beantwoording betreffende het wetsontwerp tot aanleg van den spoorweg van Samarang naar de Vorstenlanden.

Van de in Indië gedane aanvulling wordt melding gemaakt in de memorie van den Gouverneur-Generaal van 28 augustus 1862, n.º 9 van de voor de leden gedrukte stukken, bladz. 7.

De aanduiding in vierkante palen van de uitgestrektheid der bosschen in de rigting van den spoorweg heeft plaats gehad volgens de kaart der houtbosschen in de residentie Samarang, reeds vroeger aan de Kamer medegedeeld en op nieuw hierbij overgelegd.

Voor het aangeven der rigting langs Tempoeran zijn ook de bevolkings- en rijstkaartjes van de commissie voor de vervoermiddelen geraadpleegd.

Andere bijzonderheden zijn overgenomen uit de hoogte- en productiekaart van die commissie.

De reeds vermelde kaart is gedrukt aan de leden der Staten-Generaal rondgedeeld als een stuk van de Regering, niet van de commissie voor de vervoermiddelen afkomstig. Van daar het weglaten van het opschrift: „Commissie voor de vervoermiddelen", te lezen op de oorspronkelijke kaart, en de wijziging van hare legenda, die de berglijn als de vermoedelijk voordeeligste spoorweglijn aangeeft.

De Regering toch was steeds van gevoelen geweest dat de berglijn niet de vermoedelijk voordeeligste zou zijn; zij handhaafde dus natuurlijk dit gevoelen bij de van haar uitgaande bescheiden.

Het gedeeltelijk weglaten der bijlagen van het rapport van november 1862 vindt zijne verklaring in de opvolgende mededeeling der stukken, afkomstig van de commissie voor de vervoermiddelen, en in het niet drukken en ronddeelen van de kaarten en teekeningen, welke een gedeelte dezer bijlagen uitmaakten.

Bijlage I is de aan de leden der Kamer niet onbekende, op linnen geteekende hoogte- en productie-kaart, welke gedurende de beraadslagingen over de concessie Samarang-Vorstenlanden aanhoudend ter raadpleging op de Ministerstafel gedeponeerd geweest.

Bijlage II, photografische kaart der vlakte beznijden Poerwodadie, is ook aan de leden bekend; zij bezat uit den aard der zaak minder waarde, toen besloten werd de lijn niet langs Poerwodadie om te buigen.

Bijlage III bevat een atlas van brug-profillen in bestaande wegen, ter beoordeeling der spoorwegzaak naar de meening der Regering van weinig waarde; benevens twee bevolkings- en rijstkaartjes.

Bijlage IV, eene statistiek der reizen van den heer Stieltjes, scheen alleen bestemd om geraadpleegd te worden bij de berekening der reiskosten van de commissie voor de vervoermiddelen.

Bijlage V, kosten van vervoer, is letterlijk overgedrukt bij de Memorie van Beantwoording betrekkelijk het wetsontwerp tot goedkeuring van eenige artikelen der concessie Samarang-Vorstenlanden.

Bijlagen VI, VII en VIII zijn nu onlangs bij de Memorie van Beantwoording omtrent hoofdstuk IX der Staatsbegrooting voor 1864 ongewijzigd overgelegd.

1º. De zoogenaamde *gewijzigde rigting* werd in Indië opgespoord. De Gouverneur-Generaal had den kapitein, thans majoor, Beijerinck, chef van de militaire opname, belast met het zoeken eener kortere rigting dan die door de concessie-aanvragers was aangeduid. De heer Beijerinck vond deze kortere rigting en teekende haar op last van den Gouverneur-Generaal met eenige hoogte-cijfers, op de kaart van de commissie voor de vervoermiddelen, gelijk reeds hierboven werd herinnerd.

Later, en wel na de behandeling van het wetsontwerp, is gebleken dat de hoogte-cijfers langs deze *gewijzigde rigting* niet berusten op opmetingen afkomstig van de commissie voor de vervoermiddelen; maar, dat daarom die hoogte-cijfers onjuist zouden zijn, kan de ondergeteekende niet aannemen, daar de deskundige teekenaar toch wel voldoenden grond voor zijne opgaven zal gehad hebben.

Hoe dit zij, op het eindoordeel der Regering en der Kamer heeft het geen invloed kunnen uitoefenen, aangezien de hier genoemde *gewijzigde rigting* niet de thans aangenomen rigting is.

2º. De rigting van Samarang naar Tempoeran werd, blijkens art. 1 der concessie, op voorstel der concessionarissen, door den Gouverneur-Generaal vastgesteld. Men is dus niet aan eene directe lijn gebonden.

3º. De bevolkingscijfers zijn zoo naauwkeurig mogelijk aangeteekend ten aanzien der streken, welke de spoorweg zal doorsnijden, hetgeen met de Kadoe niet het geval is.

4º. De bosschen ten westen van Samarang zijn op de kaart niet aangeteekend omdat zij, naar het oordeel des Ministers, het vertier op de spoorweglijn niet zouden voeden. Het bestaan dier bosschen was overigens aan de Kamer uit het overgelegde kaartje der houtbosschen bekend.

De uitgestrektheid der bosschen ten oosten van Samarang is met getrouwheid uit het kaartje der houtbosschen overgenomen en zoo naauwkeurig mogelijk op de kaart aangeteekend.

De waarde dezer bosschen voor het vertier op den weg is overigens in de discussie niet overdreven, gelijk blijken kan uit de redevoering van den Minister in de zitting van 24 junij 1863 Bijblad, bladz. 1034.

5º. Het schijnt hoogst twijfelachtig, of het verband tusschen de plannen van een spoorweg tot verbinding van de Vorstenlanden met Samarang en de plannen tot kanalisatie tusschen de Projo- en Solorivieren helderder zou zijn geworden door overlegging der bijlagen waarvan de adressant hier gewaagt; maar zooveel is zeker, dat, indien de spoorwegonderneming had moeten wachten op de beslissing omtrent de groote ontwerpen in het adres genoemd, de hand nog in langen tijd niet aan het werk ware geslagen.

Omtrent de punten nader door den adressant aangehaald, kan de ondergeteekende volstaan met te verwijzen naar de stukken, welke der Kamer in extenso worden medegedeeld. Hij heeft zich zorgvuldig onthouden, bij den twist tusschen twee leden der commissie over de statistiek der rijstproductie, van die statistiek gebruik te maken ter aanbeveling van het spoorwegproject der Regering, en voor het overige scheen de kennis der wederkeerige beschuldigingen door het publiek belang niet gevorderd.

In den tegenwoordigen stand van zaken evenwel, en nu de adressant zich schijnt te beklagen over partijdigheid, wil de Minister niet langer terughouden wat hij tot heden uit gevoel van betamelijkheid aan de kennisneming der Kamer onthield. Hij legt dus hierbij de stukken in hun geheel over, die op de oneenigheid tusschen de heeren Stieltjes en Dixon betrekking hebben, en daarbij dus ook de tegenschriften van laatstgenoemde.

Mitsdien worden als bijlagen tot dezen brief overgelegd:

1º, verslag van de commissie voor de vervoermiddelen op Java, van 6 november 1862, n.º 345, met acht bijlagen;

2º, brief van den Gouverneur-Generaal, dd. 11 mei 1863, n.º 138, lit. W 4, met de rapporten van bovengemelde commissie van 26 december 1862, n.º 348, en 15 april 1863, n.º 113;

3º, brief van den Gouverneur-Generaal, dd. 14 februarij 1863, n.º 139/2, met diverse bijlagen, benevens een brief van den Minister van Koloniën, dd. 23 april 1863, lit. G 4/a, over de afvoering van den heer Dixon van de commissie voor de vervoermiddelen;

4º, brief van den Gouverneur-Generaal, dd. 2 augustus 1863, n.º 228, lit. D 8, met 13 bijlagen, over eene door den heer Stieltjes beweerde vervalsching der spoorwegkaart van de commissie voor de vervoermiddelen;

5º, originele kaart der voornaamste wegen in Samarang enz., van den Gouverneur-Generaal ontvangen met de stukken betreffende de verleende concessie;

6º, kaartje der houtbosschen.

De stukken worden ter bespoediging in originali overgelegd, en ik neem de vrijheid u te verzoeken mij die na gemaakt gebruik terug te zenden.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) I. D. Fransen van de Putte.

Herziening van de tabel, bedoeld in art. 99 der wet van 4 Julij 1850 (Staatsblad n.º 37).

(VERDEELING DES RIJKS IN KIESDISTRICTEN.)

De Memorie van Toelichting, behoorende bij de hiertoe betrekkelijke wetsvoordragt, welke aan de Tweede Kamer ter overweging is aangeboden, luidt als volgt:

„Volgens het 3de lid van art. 99 der wet van 4 julij 1850 (Staatsblad n.º 37) moet de tabel, regelende de verdeeling des Rijks in kiesdistricten, om de vijf jaren worden herzien. Ter voldoening aan dit voorschrift heeft de ondergeteekende, na de Gedeputeerde Staten der verschillende provinciën te hebben gehoord, nevensgaande tabel doen ontwerpen, welke strekt ter vervanging van die, vastgesteld bij de wet van 28 december 1858 (Staatsblad n.º 122).

De bevolking des Rijks bereikte den 31 december 1862 het cijfer van 3,415,740 zielen. Bij toepassing van den in art. 77 der Grondwet gestelden regel moet derhalve het getal leden der Tweede Kamer 75 wezen, en alzoo met drie worden vermeerderd. De districten, waarin de drie nieuwe leden moeten gekozen worden, wijzen zich als van zelf aan.

De districten Groningen, Zuidhorn, Appingadam en Assen hebben boven de bevolking, vereischt voor het kiezen van zes leden, nog 5523, 2538, 18,833 en 10,506, te zamen 37,395, zielen over. Voegt men daar nog bij de beide Groningsche gemeenten Grootegast en Marum, thans bij het district Dokkum ingedeeld, met 7536 inwoners, dan verkrijgt men eene bevolking van 44,931 zielen, voldoende om een nieuw district te vormen.

Dien ten gevolge wordt voorgesteld de zuidelijke gemeenten van het district Appingadam daarvan af te scheiden en tot een afzonderlijk district met Winschoten als hoofdplaats te maken. Hierdoor wordt tevens te gemoet gekomen aan de klagt, dat het tegenwoordige district Appingadam te uitgestrekt en bovendien uit heterogene bestanddeelen zamengesteld is, daar het noordelijke gedeelte uit landbouwers bestaat en het zuidelijke zich meer op nijverheid toelegt. Voor het verlies dier gemeenten wordt het district Appingadam door toevoeging van eenige gemeenten van het district Zuidhorn schadeloos gesteld, en dit laatste door bijvoeging der gemeenten Grootegast en Marum van het district Dokkum en van de gemeenten Roden, Eelde, Peize en Norg van het district Assen tot het wettig zielental teruggebragt.

Tot vorming van het tweede nieuwe district wordt voorgesteld het district Deventer tot een dubbel district te maken. De districten Zwolle, Almelo, Deventer en Arnhem hebben 9248, 8288, 4631 en 6120, te zamen 28,187 zielen over. Wanneer men van het district Almelo de gemeenten Stad en Ambt Ommen naar het district Zwolle, en de gemeenten Rijssen en Goor naar het district Deventer overbrengt, behoudt het district Almelo 86,584 zielen. Het district Zwolle, vermeerderd met Stad en Ambt Ommen, kan dan Raalte, Wijhe, Olst en Hellendoorn aan het district Deventer afstaan en nog 86,900 inwoners behouden.

Voegt men bij de gemeenten, die van de districten Almelo en Zwolle tot Deventer overgaan, nog de gemeente Apeldoorn van het district Arnhem, dan zal het district Deventer eene bevolking van 95,2[illegible] tellen. Het district Arnhem, door het verlies van Apeldoorn tot 84,828 inwoners teruggebragt, kan worden schadeloos gesteld door de gemeenten Huissen en Westervoort, [illegible] thans eene grootere bevolking [illegible] kiezen van twee leden wordt vereischt.

Voor het verkrijgen van het derde nieuwe district komt de vorming van het district Haarlem tot een dubbel district van zelf in aanmerking. De districten Hoorn, Alkmaar, Haarlem, Amsterdam, Leyden, Delft en 's Gravenhage hebben 9433, 5206, 932, 5971, 1680, 4671 en 4362, te zamen 32,255 zielen, over. De Zaanstreek, thans bij het district Alkmaar ingedeeld, kan althans voor het grootste deel bij het district Haarlem gevoegd worden, waartoe zij ook volgens de regterlijke indeeling behoort. Voegt men de gemeente Sloten, thans bij het district Amsterdam, door 1850 tot 1859 bij Haarlem ingedeeld, en de gemeenten Haarlemmermeer, Aalsmeer en Hillegom van het district Leyden er bij, dan zal het district Haarlem 87,[illegible] inwoners tellen. Het district Alkmaar kan dan door toevoeging van eenige aangrenzende gemeenten van het district Hoorn, welke met Alkmaar veelvuldig verkeer hebben, en het district Leyden door bijvoeging der gemeenten Veur, Stompwijk, Zegwaard en Zoetermeer voor het verlies der afgestane gemeenten vergoeding erlangen.

De ondergeteekende heeft zich voorgeschreven zoo weinig mogelijk wijziging in de bestaande districten te brengen. Dien ten gevolge blijven dan ook van de 38 bestaande districten 27 genoegzaam onveranderd.

's Gravenhage den 7den november 1863.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) THORBECKE."

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.